

naša luč

1985

10

beseda materina, kolika blagodat človeku od Boga!

ivan pregelj

GLAGOL

VAJA — Dodaj naslednjim glagolom predmete: Zahvaliti se, ponašati se, hrepeneti, skrbeti, preživeti, izgibati se, želeči si, čakati.

OSEBNE OBLIKE

Tiste glagolske oblike, pri katerih lahko določimo osebo, imenujemo osebne.

Oseba in število

Glгол pove, katera oseba nekaj dela: prva, druga ali tretja. (Primer: Jem, ješ, jé.) Zato glгол pregibamo ali spregamo.

Pove pa tudi, ali je tista oseba ena, ali sta dve ali so tri. (Primer: Jem. Jeva. Jemo.) Glгол stoji torej v ednini, dvojnini ali množini.

Sedanji čas

Če glгол izraža dejanje, ki se sedajle dogaja, stoji v sedanjem času. (Primer: Otroci se igrajo.)

Nekateri glгоli imajo v 3. osebi množine poleg daljše tudi krajšo obliko. (Primeri: nesejo — nesó, požrejo — požró, zaprejo

— zapró, ležijo — ležé, molčijo — molčé, spijo — spé.)

Glгол *morem* pomeni, da sem nečesa zmožen; glгол *moram* pa, da sem k nečemu prisiljen.

Če glгол zanikamo, pišemo *nikalnico ločeno*. (Primer: ne vem). Pri treh glголih jo pa pišemo skupaj z glголom (nisem, nimam, nočem).

Prihodnji čas

Če glгол izraža dejanje, ki se bo zgodilo šele v prihodnosti, stoji v prihodnjem času. (Primer: Bral bom.)

Glгол *morem* se sklanja v prihodnjem času *bom mogel*, glгол *moram* ga *bom moral*.

VAJA — Postavi naslednje glгоle v prihodnji čas: Uiti, bosti, pleti, rjuti, iti, biti.

Pretekli čas

Če glгол izraža dejanje, ki se je zgodilo v preteklosti, stoji v preteklem času. (Primer: Jedel je.)

Pri zelo živahnem pripovedovanju lahko rabimo za opisovanje preteklih dogodkov *sedanjik*. (Primer: Šel sem po poti. Naen-

krat zaslišim krik. Ustavim se. Poslušam.)

NAKLONI

Slovenski glгол stoji lahko v štirih različnih naklonih: v *povednem*, *velelnem*, *želelnem* in *pogojnem*. (Primer: Berem. Beri! Naj bere! Bi bral.)

Povedni naklon

Glгол v povednem naklonu pove, da nekaj *dejansko tako je* ali *dejansko tako ni*, ali pa po nečem *sprašuje*. (Primeri: Pojó. Ne pojó. Ali pojó?)

Velelnik

Glгол v velelnem naklonu ali velelniku izraža *zapoved*, *željo* ali *prepoved*. (Primeri: Molči! Kupi mi! Ne blebetaj!)

Glгоli, ki se v nedoločniku končujejo na *-či*, imajo v velelniku *-c* ali *-z*. (Primeri: Postreči. Postrezi gostom! — Reči. Reci kaj! — Zapreči. Zaprezi konja! — Steči. Steci po zdravnika! — Seči. Sezi mi v žep! — Tolči. Ne tolci po mizi!)

VAJA — Razreši oklepaje v tehle stavkih: (Leči) na zemljo! Ne (peči) črnega kruha! Ne (striči) slik! (Vreči) to v ogenj! Ne (metati) kamenja! Ne (rvati) rož! (Vedeti) to! (Obleči) otroka! Ne (kleti)!

Želelnik

Glгол v želelnem naklonu ali želelniku izraža željo pa tudi *zapoved*. (Primer: Naj hitreje delaj!)

Pogojnik

Glгоli v pogojnem naklonu ali pogojniku izražajo *pogoj*. (Primer: Rad bi me prevaril, če bi se mu dal.)

Pogojnik za *pretekli čas* izražamo z *bi bil*. (Primer: Že včeraj bi se vrnil, ko bi ne bil zamudil vlaka.)

Naslovna fotografija:

BELA LJUBLJANA, središče Slovenije, moje dežele.

Fotografije na straneh 3, 11, 13, 15, 16., 17 in 19 je posnel g. Vinco Žakelj, Belgija.

REŠITEV VAJ iz prejšnje številke:

1. Bilo je pomladi leta tisoč devetsto petdeset. Še nobeden od Stritarjevih ni uspel. Zazdelo se mu je, da se v megli premika postava. Nekdo mora biti prvi.

2. Doslej smo prodali milijon petsto sedemšestdeset tisoč devetsto štirinpetdeset kosov opeke, ta kos je milijonpetstosedemšestdesettisočdevetstopenpetdeseti kos.

3. Spregovoriti, zapeti, prebrati, preplavati, porušiti, zavpiti, zgrabiti, zmetati, kupiti, suniti.

4. Sedeti, ležati, teči, padati, umirati, vzdigovati, uživati, umivati, prenašati, ugotavljati.

treba bo h koreninam!

Da je zašla naša matična domovina, skupaj z vso Jugoslavijo kajpada, v težko krizo, čivkajo že vrabci s streh. In da ta kriza ni samo gospodarska, prav tako. Ne le, da se ljudje nad draginjo glasno in vsevprek pritožujejo. Tudi že v samem CK bijejo plat zvona. Po prepričanju strokovnjakov bi bilo treba pozabiti na zmožna marksistična gospodarska načela in se usmeriti v tržno gospodarstvo. To pa ni vseč funkcionarjem: utegnili bi se jim zamajati stolčki.

A kriza ni samo gospodarska, kot že povedano. Je globlja, bolj vsestranska. Npr. kriza „bratstva in ednosti“ med narodi v Jugoslaviji. Npr. kriza razmerja med vodstvi republik in vodstvom Republike. Npr. kriza ob odkrivanju resnice o polpretekli zgodovini.

Pa tudi te krize še niso vse in tudi ne najgloblje. Najgloblja kriza se odigrava drugje. „Ni dolgo tega, kar je v enem naših dnevnikov znan novinar razpravljal, kako nas tepe stalno razvrednotenje denarja. Nadaljeval je, da nas še bolj tepe razvrednotenje нравnih vrednot. Oboje je toliko bolj usodno, ker se nebrzdano širi in je med seboj povezano. V naši družbi vse bolj zaudarja, ker vse manj veljajo poštenost, delavnost, osebna odgovornost, čut za skupnost; ker ljudje vse manj cenijo resnico, pravico, zvestobo; ker ne izpolnjujejo prevzetih obveznosti...“ (DRUŽINA, Ljubljana 85/42).

Lahko bi seveda našeli še vrsto drugih нравnih bolezni v slovenskem prostoru, še vrsto drugih vzrokov zaudarjanja tam. Predvsem nespoštovanje pravice občanov, da si „sami voljo vero in postave“ (česar se v sedanji gospodarski krizi ljudje že začenejo zavedati in naglas izražati). In npr. vsiljevanje marksističnega materializma. Poniževanje vernikov na drugorazrednost. In odsotnost slovenske Cerkve v množični sredstvih obveščanja...

Nič manj kot ugotovitev bolezni nas zanima vzrok le-te. Pisec zgoraj navedenih stavkov v DRUŽINI ugotavlja, da je vzrok tega, da izgubljajo нравne vrednote v slovenskem prostoru ceno, ta, „ker smo zavrgli njihovo vrhovno počelo“; to je Boga. Se pravi: zavrgel ga je „novi razred“: V imenu Marxa.

Bolezen in nje vzrok. Pa zdravilo? „Če se bomo držali teh dveh (= božjih zapovedi ljubezni do Boga in do ljudi), se nam bodo z njima vrnila tudi poštenost, delavnost, osebna odgovornost, čut za skupnost in vse druge vrline“ (DRUŽINA).

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 gld.
Švedska 60 kron
Švica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštnine v posa-
meznih državah in različnih
doviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

kaj je pa doma novega?

na sploh

OMEJITVE PRI NAKUPU PREGOGA

Jugoslovanski rudniki, predvsem tisti iz Bosne, ne dobavljajo Sloveniji dogovorjenih količin premoga, čeprav že leta nazaj slovensko gospodarstvo vraga v modernizacijo teh rudnikov. Pogodbe so izpolnili le slovenski rudniki, ki pa še zdaleč ne morejo kriti vseh potreb po kurilnih sredstvih na Slovenskem. Zato občani, ki so dovolj zgodaj vplačali premog, sedaj, ko je zimski čas že napočil, zmrzujejo. Novembra so v Ljubljani lahko kupili največ dve toni rjavega premoga oziroma briketov. Tudi drugod po Sloveniji so veljale podobne omejitve. Trgovsko podjetje Dom-Smreka v Mariboru, ki s premogom oskrbuje tudi Mursko Soboto, Radgono in druge kraje v Prekmurju in Slovenskih goricah, je prodajo premoga omejilo na tri tone rjavega premoga oziroma briketov, ali šest ton lignita. Seveda je pri njih omejitev veljala le takrat, ko je premog bil, to pa je bilo

VELIKE LAŠČE, slovenske Atene: iz njih oziroma iz okolice so izhajali Levstik, Jurčič in Stritar.

letošnje jesen silno redko. Podobno je bilo tudi v Novi Gorici, Kranju in Celju. Novembra so slovenske železnice v Bosno poslale več kompozicij tovornih vlakov, da bi v Slovenijo pripeljali dogovorjene in obljubljene količine premoga. Nekaj vlakov se je vrnilo praznih.

SLOVENSKI TURISTIČNI PLAKAT

je prejel na Mednarodni razstavi turističnega plakata v Milanu pomembno internacionalno priznanje — Srebrno sireno. Nagrajeni slovenski plakat sta izdala Skupnost slovenskih naravnih zdravilišč in Center za turistično in ekonomsko propagando pri Gospodarski zbornici Slovenije. Plakat je bil izdelan v ljubljanskem Design biroju kot del celostne podobe slovenskih naravnih zdravilišč. Na tej razstavi v Milanu je sodelovalo 45 držav s skupno 145 turističnimi plakati. Zlato sireno je dobil grški plakat z obmorskim motivom, bronasto pa italijanski z motivom delte reke Pad. Nagrajeni slovenski turistični plakat bo torej zelo veliko pripomogel k spoznavanju dežele sonca pod Alpami.

ZGODNJA ZIMA V SLOVENIJI

Zima, ki se je letos javila že sredi novembra, je že napravila precej škode. Tako je žled v škofjeloški, kranjski in trziški občini podiral drevske, ki je pretrgalo več električnih daljnovodov in telefonskih napeljav. Žled je pokvaril tudi televizijski pretvornik na Lubniku, v vaseh okoli Žirov pa so bili občasno brez toka. Snežni plazovi so zaprli cesto Sorica—Sorska planina—Bohinjska Bistrica in Področje—Petrovo brdo. Oviran je bil tudi promet na lokalni cesti Kranj—Čepulje. Zaradi snežnega plazu je iztiril vagon potniškega vlaka v Soteski, proga med Bohinjsko Bistrico in Bohinjsko Belo pa je bila pet ur zaprta. K sreči ni bil nobeden ranjen. O škodi so poročali tudi iz trboveljske občine, kjer so imeli največ težav zaradi snega in žleda na Dobovcu. V vasi več dni ni bilo električnega toka, delal pa je le en telefon.

20. BORŠTNIKOVO SREČANJE

Letošnjega jubilejnega Borštnikovega srečanja v Mariboru se je udeležilo rekordno število gledaliških hiš in amaterskih skupin iz vsega slovenskega narodnostnega področja in iz nekaterih jugoslovanskih krajev. 122. prireditelj je spremljalo 29.000 obiskovalcev. Od teh je bilo 59 gledaliških predstav, ki si jih je ogledalo 19.500 ljudi. Akademik dr. Bratko Kreft je v imenu žirije podelil dramski umetnici Majdi Potokar, članici Drame SNG Ljubljana, najvišje odličje Borštnikovega srečanja — Borštnikov prstan. V utemeljitvi za podelitev tega priznanja je bilo rečeno, da „Majda Potokar sodi med najvidnejše in najpomembnejše slovenske dramske igralka, ki zavzema po vsem svojem dolgoletnem igralskem ustvarjanju eno izmed prvih mest med slovenskimi gledališkimi umetniki po svoji individualni stvariteljski sili in igralskih kreacijah, s katerimi se je uveljavila kot gledališka in filmska igralka, pa v radiu in televiziji, kot izredno govorno kultivirana radijska pripovedovalka tudi v oddajah za mladino. Utemeljitev potem razčlenjuje umetnično igralsko pot od nekdanje Ane v Dnevniku Ane Frank do vrhunske stvaritve v Ardnovi drami Živite kot svinje.“ Za najboljšo predstavo so razglasili Veliki briljantni valček Draga Jančarja v izvedbi Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Nagrado za režijo je prejel Zvone Šedlbauer za isto predstavo.

NA POMURSKIH MEJNih PREHODIH

se je maloobmejni promet občutno zmanjšal. Do konca septembra se je število prehodov z maloobmejnimi dovoljenji zmanjšalo kar za osem odstotkov (1,3 milijona prehodov), kar na upravi radgonske carinarnice pripisujejo usihanju nakupov raznega blaga s slovenske in avstrijske strani. Po besedah upravnika carinarnice Janeza Severja Slovenci v maloobmejnem prometu kupujejo le še kavo, s potnimi listi pa predvsem rezervne dele za avtomobile in traktorje. Nakupov raznega tehničnega blaga pa tako rekoč ni več

kaj je pa domá novega?

opaziti. Na omejnih prehodih pa se je v zadnjem času povečal tovorni promet, ki je v prvih devetih mesecih letos narastel za osem odstotkov. Sorazmerno s tem povečanjem se je zvišalo tudi vplačilo carinskih dajatev na 208 milijonov dinarjev (104 odstotke), cestne takse pa so znašale skupno 340,7 milijona dinarjev oziroma 146 odstotkov več kot v istem obdobju lani.

od tu in tam

CELJE

Sredi novembra je vseh osemdeset delavcev v podjetju Pohišstvo — Savinja štrajkalo. Do štrajka je prišlo, ker delavci niso več verjeli vodstvu podjetja in samoupravnim organom. Dodaten razlog pa je bilo izplačilo mesečnih osebnih dohodkov, od katerih so posameznikom, ki v soboto, 26. oktobra, niso delali za novo celjsko pekarno, odtrgali ustrezne zneske in nekaj odstotkov stimulacije. Delavci so zahtevali pogovor s predstavniki občine. Štrajk je trajal pet ur.

CELJE

Borci za severno mejo 1918—1920 so pripravili srečanje v restavraciji Pri

Pri Beli peči

pošti. Čeprav ima društvo le še malo članov, pa so vendar lahko ponosni na delo svojega društva, ki prireja zlasti izlete na avstrijsko Koroško in tako vzdržuje stike s slovenskimi rojaki. Zanje so se borili v letih po prvi svetovni vojni, 6. junija pa so zmagoslavno vkorakali v Celovec. Lani so priredili izlete na Podpečo k Peršmanovi

domaćiji, pa še v Pliberk in Celovec. Spričo hudih razmer, v kakršnih živijo koroški Slovenci, so slovenski borci zahtevali, da bi avstrijska vlada preprečila rovarjenje Hajmatdinista in drugih protislovenskih združenj in takšno zahtevo posredovali slovenski vladi.

(dalje na strani 9)

kadar si ne zna narod pomagati drugače, se zateče v smeh

NI MONOPOLOV, RAZEN MONOPOLA NA RESNICO.

Kdaj bomo vendar že uzakonili to, da veljajo samo tisti predpisi, ki so v skladu s predpisi, zakoni in ustavo?

VSI SI UMIVAJO ROKE, KAR PA ŠE NE POMENI, DA SO VSI ČISTI.

Besede so eno, dejanja drugo, državna prisila pa prvo.

KDOR NIMA V GLAVI, IMA V REFERATU.

Kdor živi na kredit, ni zabit, a ne bo nikoli postal pameten.

PRI NAS KUPUJEJO NA KREDIT LAHKO LE ŠE TISTI, KI IMAJO DOVOLJ GOTOVINE.

Vsak učitelj ali profesor vam bo potrdil, da imamo pri nas neplačano šolstvo.

Po Pavlihu

BOŽJE ROJSTVO

Kakor sonce skoz glaž gre
in glaž se ne razbije:
glej, tako je rojen bil
Jezus od Marije.

Kakor luč od luči gre,
sonce svojo svetlost spusti,
vendar v njem ostane:
glej, tako Bog od Boga gre,
Bog Oče Sinú rodi,
večno v njem prebiva.

Narodna

(Anonimni · Trubar · Schoenleben · F. Vodnik)

Pred praznikom

Naša zemlja je pred praznikom. Naenkrat je kakor vesoljna cerkev, ki v njenih globinah odmevajo koraki prerokov, ognjenih glasnikov prihajajočega Boga. Na njihovo klicanje vzletajo duše kot goreče ptice na roke Očeta, sedajo na Njegove rame, zibajoč se v sinjinah večnosti. Skozi okna, poslikana z nebeškim Jeruzalemom in z mnogimi skrivnostnimi znamenji, vidimo obrise neskončnosti, kakor da je zgodnji večer ali zgodnje jutro. V nas je pričakovanje in domotožje po rojstnih, od vekomaj znanih krajih, koder smo ob rokah angelov hodili gledat zvezde, ki so šle preko zemlje nad Betlehem. V nas je ihtenje in smeh nad tem, kar se bo prihodnji hip zgodilo z vesoljstvom: iz njega bo vstala Marija, sestra naših žena, z božanskim otrokom v telesu. Kako hiti skozi vekove, Skrivnost in Sanja mračnih rodov, ki sta jih Bog in duša mučila s podobami iz neznanosti, neodkritega otoka sredi stvarstva, na katerem bodo prebivali otroci izvoljenih in se igrali z Bogom. V nas je jecljanje ganotja in radosti, govorjenje brez zveze, ki hoče poklicati Prihajajočega z najslajšim imenom. Duše vseh rodov in vekov nas posipajo s cvetjem, iz globine v globino se meče naš vrisk!

O Betlehem!

Nocoj je eno okno med vsemi drugimi najbolj razsvetljeno: prдавne zvezde Svete noči so obstale pred njim, iz prepadov se dviga zvonjenje, bližajo se stopinje iz vseh vekov... Med nas se pomešajo angeli in pastirji, apostoli in svetcí. Objemamo se živi in mrtvi, na meji domovine poljubimo tla onostranosti...

O Betlehem!

Naša zemlja je pred praznikom: kakor da kroži ob obalah neskončnosti...

(KRIŽ NA GORI, letnik II., 1925-26, štev. 2)

Advent — pričakovanje in priprava na božič

Vsako leto me malo pred božičem pokliče po telefonu neka gospa in mi pove, kako odveč ji je božični praznik. „Nič nimam od božiča, samo veliko dela, pogrnjeno mizo in nekaj daril, to je pa tudi vse. Nobenega veselja nimam pri tem. Samo garanje! Na koncu moram pa še hliniti, da je to nekaj na moč slo-

koga ne prezremo in mu ne bo potem hudo. Poleg tega pa skrb, kako naj srečno pridemo domov in se potem spet vrnemo na tuje, pa kakšna bo pot, ali bo suha ali zasnežena ali ledena...

sploh ne morejo več živeti, zvečer pa morajo biti ob televizorju na tekočem z vsemi nadobudnimi idoli, le za večerno molitev potem seveda nimajo več časa pa tudi smisla ne. Zato pa je tako pomembno, da da-

Kje je Bog?

Zato je tako zvrhano Tvoje radosti v meni.

Zato si prišel dol k meni.

O, Gospod vseh nebes, kje bi bila Tvoja ljubezen, ko ne bi bilo mene?

Stopil si s svojega prestola

in se postavil pred vrata moje koč.

Čisto sam sem pel v kotu

in Tvoje uho je prestreglo pesem.

Stopil si dol in se ustavil pred vrati moje koč.

Rabindranath Tagore

Zakaj so včasih laže praznovali?

Zadnja leta smo v veselo pripravo na božič privedli adventni venec, saj česa drugega tako ne poznamo več. Naše slovensko pričakovanje božiča smo zamenjali s tujim. Prižgemo sveče, lepo je in večer prinese celo malce romantike, pozabimo pa dodati duhovni pogovor, molitev in branje božje besede.

Izgubili smo del naše slovenske duše!

Advent v slovenski hiši je bil povezan z zornicami. Skozi ves advent se je svoje čase zbirala fara zjutraj pri maši. Po vaseh so hodili farani z baklami v cerkev. V cerkvi so imeli potem mašo pa rožni venec in kratak nagovor. Vsa ta duhovna priprava, to vsakdanje, mesec dni trajajoče srečevanje s skrivnostjo, je uglaševalo dušo na praznično obhajanje božiča.

Lepo, lepo, romantično — boste zmajevali z glavo. Vendar pa to ni več mogoče! Zjutraj moramo zgodaj na delo, popoldan, ko smo že utrujeni, pa nas čakajo doma še druge skrbi in — če se le da — še dodatno delo, če hočemo zadostiti vsem željam naših skromnih otrok, ki so tako ubogi, da brez radia

jemo za božič ustrezno bogata darila, saj sicer božiča sploh ne bi bilo! Lepo okrašena jelka (smrečica), dovolj lučic in bogatih okraskov, spodaj pa zavitki: tekmovanje, kdo bo (dalje na strani 35)

vesnega, ko v resnici komaj čakam, da je vse skupaj že mimo.“

Pred leti mi je — zdaj že pokojni — sobrat rekel: „Veš, vsako leto te že praznujem božič. Nič me ne veseli, ko pa ljudje komaj še kdaj poskušajo res doživeti božič.“

Le kaj nam je, da nas ta veliki praznik nič več ne osrečuje, ampak nam je postal tako rekoč samo še nekakšno tekmovanje? Res je, da je čas danes drugačen, kot je bil včasih. Večina zdomcev premišljuje, češ le kaj vse bomo morali še nakupiti, koliko daril prinesiti domov, da

Privoščiti

Glagol za božične trenutke

Ko pride tiha ura in z njo ti soč vprašanj, se eno teh lahko glasi tudi: ti je prav, da si Slovenec?

Ker si v tihih trenutkih sam, morda odlašiš z avtomatičnim DA. Najprej zato, ker se zdrzneš, da se ti je tako vprašanje sploh porodilo. Potem pa še zato, ker vprašanje ne meri na tvojo zvestobo, marveč na tvojo srečo.

Radovedno prepuščaš skušnjavi, do kod te bo izzivala z argumenti, ki jih srce ne more sprejeti, in skuša zato zapeljivati razum. Nazadnje pa ti je te nevajene igre dovolj in odgovor pride, kot pride nedelja po soboti.

Ampak ZAKAJ ti je prav? — še kar noče izzveneti vprašanje iz tihega trenutka. Kot bi bila to dogovorjena šifra, se odprejo na mah vse zapornice čustev in razuma. Čez odprte jezove zahrumi vse, kar je bilo kdaj natočenega v dušo in zavest, potem pa se iznad pomirjenega tolmuha vzbne kot mavrica blago spoznanje: sem, in je tako prav in lepo.

So pa tudi trenutki, čisto nič poetično komplicirani, ko te navda sreča, da si, kar si.

Pred kratkim sem listal po slovensko-italijanskem slovarju, ker mi ni in ni hotelo priti na um, kako prevajamo glagol PRIVOŠČITI. Odkritje je bilo presenetljivo: tega glagola v italijan-

ščini ni. Kar jih je, izražajo sicer želje in voščila, za „moj“ glagol pa se je moral sestavljalec slovarja zateči k opisu, ki je povrh še zanikan: „Non invidiare“.

Od presenečenja je bila kratka pot do očaranja. Zastrmel sem se v glagol, ki vsaj v enem od velikih evropskih jezikov ni navzoč, in polagoma doumeval njegovo veličino.

Narod, ki mu pripadam, zna torej PRIVOŠČITI. To je vse kaj drugega kot ne zavidati, veliko več kot naklonjeno stati ob strani, celo več kot želeti vse dobro. PRIVOŠČITI — prisluhnite, kako to zveni! — je nekaj, kar prihaja prav od srca, nekaj, kar je nam samim najdražje in HOČEMO, da je dano tudi drugim.

To je zdaj zame najlepša beseda v slovenščini. Neverjetni glagol naravnost božične zlahtnosti mi vzbuja neskončno spoštovanje do prakorenin mojega izvora in do vseh rodov, ki so mi do današnjosti ohranili plemenito besedo PRIVOŠČITI.

Bodimo kot Gašper, Miha in Boltežar!

Božič je praznik Kristusovega rojstva, praznik upanja, ki se je utelesilo. Izpolnila se je obljuba, ki nas postavlja v drugačen svet. Od Njegovega rojstva ne bi smelo biti med nami več dvomov in kolebanj. Vsi bi po krstu morali živeti za resnico in ljubezen.

Smo pa ljudje. Kot take nas pogojuje naša majhnost, egocentričnost, zagledanost v lastne interese, gluhost za potrebe bližnjega...

Božič je zato priložnost, da se zberemo in poiščemo bistvo, da gremo vase. Kristusov prihod, njegov zgled in nauk nam kažeta pot, po kateri pridemo do Resnice, do točke, ko se bo naše srce umirilo v Njem. Seveda stvar ni tako jasna in preprosta, kot se zdi na prvi pogled. Gre namreč za zelo osebno stvar. Vero sicer izpričujemo tudi v skupnosti, ki ji pravimo Cerkev, je pa predvsem individualno čutena vrednota. Vsak zase se bo zveličal ali pogubil, pravi stara kraška modrost in nujno je zato, da vsak zase tudi išče

Toda PRIVOŠČITI znamo tudi kaj hudega, boste porekli. Res je, velika beseda ima tudi svoj negativni odtis, njena „svetla polobla“ pa ni zaradi tega nič manj blesteča. Saj imata tudi sonce in ljubezen na svojem temnem polu temo in sovraštvo, pa zaradi tega ne zbledita — še bolj zažarita ob kontrastu. Če torej PRIVOŠČIM kaj hudega, je to zloraba, pri čemer ne zatemni glagol, marveč se v temo pogreznem jaz.

Pa še za slabo privoščenje želim biti zagovornik, saj imajo do obrambe pravico tudi zločinci. Ne v opravičevanje, marveč zaradi blagega razpoloženja, ki ga narekuje božični čas, bom navedel primer, ki sem ga odkril v monumentalni Štrekljevi zbirki:

„Na Štajerskem toča bije,
na Kranjskem sonce sije.
Ljuba Kozma, Damijan,
udar'ta še na kranjsko stran!“

Prošnja, ki ne želi sonca zase, marveč točo za soseda, ima tako jasno prvino ljudskega hu-

pot in hodi po njej, da bo prišel do točke, kjer si bo vsaj delno lahko odgovoril na razna življenjska vprašanja.

Jasno je, da se je za dobro treba vedno sproti odločati. Vera nam daje smer, Cerkev nakazuje pot. Težave in dvomi, ki se nam sproti postavljajo, pa terjajo, da se jih lotimo sami. Zgled je seveda važen, pomaga najti pravilno rešitev, ni pa nujno, da se moramo zaradi tega odpovedati svoji individualni hoji. Nihče nas v tem ne more nadomestiti, ker gre za našo, mojo in tvojo, osebo.

Vzdušje, ki ga ustvarja „čas okrog Božiča“ in praznični dnevi, ko nam čas ni tiran, kličejo k zbranosti. Jasno čutimo, da je to najprimernejša doba, da sami s seboj ali ob primernem pogovoru zberemo svoje misli in si skušamo odgovoriti na večja ali manjša verska ali duhovna vprašanja.

Pri tem pa hodimo kot sveti Trije kralji. Gašper, Miha in Boltežar so videli zvezdo in šli za njo, da bi zvedeli Resnico. Tudi če bi to bila samo zgodba, ima s svojo simboliko velik pomen. Sveti Trije kralji so šli na pot, ne da bi vedeli, kam grejo. Bili so odprti, pripravljeni na vse. Niso se ustrašili težav na poti in so našli.

(iz mladinske priloge Mladike
Rast, 20, 1984)

morja, da je zlobna privoščljivost bolj pretveza za šalo kot kaj drugega. Naj ta primer, ki gotovo ni edini, malo razbremeni našega „zločinca“ in naj mu bo v rahlo olajševalno okolnost ...

Glagol PRIVOŠČITI pa bo še dalje sijal na nebu slovenskega besednega zaklada kot zvezda prve velikosti. Močno me mika, da bi jo povišal kar v rang repaticice, ne samo za sedanji božični čas, marveč kar za vedno. Saj bi težko našli lepši simbol (in hkrati „navodila za uporabo“) za mir, prijateljstvo in ljubezen, ki jih tako potrebuje vesoljsko vozilo Zemlja in seveda tudi slovenski del njegovih popotnikov.

(iz Mladike)

Vse ima svoj čas

*Tvoja modrost, Gospod,
skrbi, da se vse dogaja
ob svojem času:
vzhod sonca in njegov zahod,
klitje semena
in selitev ptic.*

*Daj, da bom videl,
kako je tudi v mojem življenju
za vse določen čas:
čas za delo,
čas za igro,
čas za razmislek,
čas za odločitev,
čas za začetek,
čas za končevanje,
čas za počitek
in čas za vstajanje.*

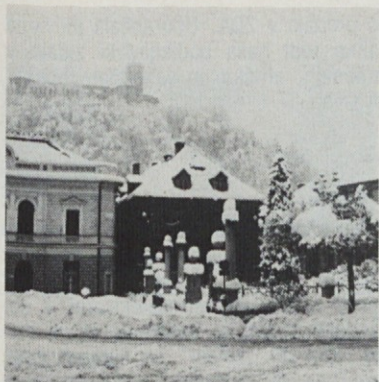
*In kako nam je vsem dan
čas za resnost,
čas za smeh,
čas za molk,
čas za govorjenje,
čas za molitev,
čas za samoto
in čas za družabnost.*

*Daj mi, da bom razumel,
da imamo v življenju
čas za čakanje,
čas za podvziranje,
čas za samooblikovanje,
čas za pomoč drugim,
čas za zbiranje
in čas za razdajanje.*

*Nakloni mi, Gospod,
PRAVILNO UPORABO ČASA,
dokler ne prideš in ne porečeš:
„To je čas, ki dopolni vsak čas.
Pridi k meni,
da boš srečen
ZA VSE ČASE!“*

LJUBLJANA v snegu

(nadaljevanje s strani 3)

DOLENJSKE TOPLICE

V Krkinem zdravilišču Dolenjske Toplice so v desetih mesecih letos našteji 68.024 prenočitev, kar je za 13 odstotkov več kot lani v enakem času. Glede na to, da so načrtovali 74.000 prenočitev, je že na dlani, da bo načrt krepko presežen. Več je bilo prenočitev tujih gostov. Imeli so jih 5000, kar je za 33 odstotkov več kot v lanskih desetih mesecih. Do novembra letos je znašal celoten prihodek zdravilišča 320 milijonov dinarjev, lani v istem obdobju pa 111 milijonov dinarjev.

GORNJA RADGONA

Zaradi nerentabilnosti so zaprli podjetje Opekarna. Proizvodne prostore je prevzelo podjetje Avtoradgona, ki bo v njih namestila del svoje proizvodnje. Opekarniške delavce bodo prekvalficirali za nova opravila in bodo zato šest mesecev na priučevanju v mariborski tovarni avtomobilov.

HOTAVLJE

V podjetju Marmor so začeli izdelovati sedem do deset milimetrov debele marmornate ploščice, ki se uporabljajo za oblogo v sanitarijah, hodnikih, avlah in drugih prostorih. Podjetje jih bo brez težav lahko prodajalo, saj v Jugoslaviji še nihče ne izdeluje, na svetovnem trgu pa proizvodnja precej zaostaja za povpraševanjem. Ploščice ustrezajo tudi novim ameriškim predpisom, ki določajo maksimalno debelino kamna pri vgradnji, kar bo zelo olajša-

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

CELOVŠKI ZVON: PORAZ OB ŠTIRIDESETLETNICI ZMAGE

Kakorkoli že premišlujem, naša vojna je bila neizogibna... Toda nisem se upri zato, da bi pomagal sovjetizirati Slovenijo, čeprav bi bila strašna laž zanikati *zdaj in danes* in tukaj naše mladeniško upanje in zaupanje v Sovjetsko Rusijo in Stalina... Danes vemo, kdo je v resnici bil Lenin in kako malo imajo njegova načela vsebinske in pomenske zveze s socializmom Ivana Cankarja ali pa Janeza Evangelista Kreka.

Tako imenovana zgodovinska resnica ni in ne more biti kasneje zapisana politično ideološka definicija, ki sedanje nesmisle spreminja v zgodovinsko izročilo in sporočilo. Prav sedaj smo priče hudemu popravljanju zgodovine NOB, saj vanjo vnašajo sedanje gospodarske in politične nesmisle, ki naj bi se rodili že 1941 ali 1942...

Dve Evropi sta: prva je Evropa duha krščanstva, kulture in znanosti, druga je Evropa politike in gospodarstva, pa še vojaštva vrh tega. Med njima ni ne mostov in ne poti. Je zgolj zanikanje, kajti prva izključuje drugo, druga pa vlada s policijskim nasiljem nad prvo.

Zdaj trpim zaradi svojih dejanj v preteklosti..., ker so sile, ki so nad menoj in nad nami, izkoristile naša mladinska in bojevniška dejanja v svojo oblastniško korist. Zato zardevam od sramu. Tudi zaradi svojih mrtvih tovarišev in prijateljev... Mar so umrli zato, da bi naše sedanje nehumano in protiljudsko gospodarstvo proizvajalo inflacijo in da bi prirejali ljudstvu nori obešenjaški ples visokih cen in draginje?...

Ali niso smešni stari bojevniki, ki zdaj kot sedemdesetletniki in osemdesetletniki žugajo, ropotajo in pretijo, da ne bodo dovolili tega ali onega. Mar se ti ljudje ne zavedajo, da jim revma, pódagra, visok krvni pritisk in rane na želodcu ne dovoljujejo prav nobene bitke več? Ali ti upokojeni bojevniki sploh razumejo in vidijo probleme sodobnega mladega človeka, ki ne ve, kje bo dobil delo, kje si bo prislužil kruh in kje bo našel zase in za družino streho nad glavo. Vojni zgledi in bojni spomini nikakor niso koren lečen, ki bo ozdravil našo bolno družbo... Oni pa z visokih govorniških odrov ali pa z malih zaslonov pripovedujejo o časih, ki jih ni več in ki jih tudi nikoli ne bo več.

Živim v deželi mrtvih ljudi. Njihova smrt se mi razkriva v človeški preplatenosti, izgubljenosti, v strahu, predvsem pa v občutku, kako strašno smo bili vsi skupaj prevarani in ogoljufani. Tako kot tisti purgar, ki ga je opisal Ivan Cankar. Purgar je oseba — podoba, ki razkriva bistvo našega naroda in njegove usode. Naroda, ki zdaj leži na tleh...

V šmarski cervki se oglasi velikonočni zvon. Tako kot so holmi, dobrave in potoki bistvo naše pokrajine, tako so tudi zvonovi naša radost, naš smisel in naš spomin. In ko bodo zvonovi utihnili, tudi ne bo več slovenske zgodovine.

CELOVŠKI ZVON, Celovec, sept. 85/7-12.

CELOVŠKI ZVON: ČAKAJO NAS TEŽKE PREIZKUŠNJE

V zadnjem času se tudi Slovenci v Jugoslaviji soočamo z izbruhi nestrpnosti do nas kot naroda.

V mučnem spominu nam je ostal izgred na javni debati jezikovnega razsodišča (Bulatovića — op. NL) ter spremljajoča publiciteta v tiražnem jugoslovanskem tisku. Potem smo doživeli zaporo državne meje, se pravi izolacijo od slovenskega zamejstva.

Lahko bi še govorili o javnih sondiranih jugoslovanskih unitarističnih tendenc (= o javnem proizvodovanju glede jugoslovanskih teženj po enotnosti) in precej razširjenega mnenja med jugoslovanskimi priseljenci v Sloveniji, da „čez petdeset let tu ne bo nobenega Slovenca več“ ...

... tu imamo tudi poskus dejanskega, se pravi upravnega posega v tkivo naše kulturne substance (= jedra): tu so proslula programska jedra, ki nam Slovencem že na osnovnošolski stopnji dejansko jemljejo našo kulturno avtonomijo in s tem tudi odločilni instrumentarij za sistematično vzgojo slovenske zavesti.

Ob tem pač lahko le ugotovimo, da se nam je povrnilo stanje narodne ogroženosti. V narodnih bojih prejšnjega in tega stoletja so se odločilne bitke odigravale na polju šolstva: z ljudsko prosveto in ne s topovi smo Slovenci zajezili prodor germanskega etničnega (= narodnostnega) mostišča na Sredozemlje.

Če smo se Slovenci pridružili Jugoslaviji in s tem stopili v tako imenovano bratsko sožitje z drugimi narodi te države, smo v največji meri soodgovorni za naš položaj v tej državi. Kar zadeva naše slovenske predstave o tem sožitju, jih je mogoče strniti v ugotovitev, da smo se pridružili Jugoslaviji zato, da bi ohranili narodno samobitnost — da bi se zavarovali pred germanizacijo in latinizacijo — in jo tudi razvili v kulturni, gospodarski in politični organizem ...

V največ primerih se tudi v Ju-

goslaviji, pred drugimi narodi, vedemo kot manjšina. Veljava našega slovenskega jezika, najvidnejšega znamenja naše samobitnosti, je v naših očeh majhna, in pripravljeni smo ga čisto samobitno zatajiti tudi takrat, ko tega od nas nihče ne terja. Nismo še doživeli, da bi slovenski politični predstavnik, tudi kadar zastopa samo Slovenijo, v čisto reprezentativnem, v naprej pripravljenem nastopu, jugoslovanski javnosti spregovoril v slovenščini. Skoraj da ni poslovnega sestanka, razen tistih s čisto slovenskimi udeleženci, na katerih bi slovenščina sploh imela kakšno veljavo. Pa čeprav večkrat mi, kot razvitejši, dajemo znanje, tehnologijo — in predvsem denar. Tudi to, kar dajemo, dajemo kot podložniki.

Predstavniki drugih narodov v Jugoslaviji, zlasti pa funkcionarji v zveznih telesih, v javnosti ali osebnih stikih poznajo le „asimiliranega“ (= prilagojenega) Slovenca in so se na takega tudi navadili. V njihovih očeh Slovenec tudi mora biti asimiliran. In če tudi v sami Sloveniji pri osebnih stikih vidi le „asimiliranega Slovenca“, se začne spraševati, če Slovenec še ni asimiliran popolnoma in kakšen je sploh še smisel slovenskih posebnosti.

Slovenec se kaže kot nekaj prehodnega. Na vsakem sejmu sredi Ljubljane samo slovenska podjetja opremljajo eksponate s slovenskimi napisi, drugi pa vsak po svoje, kakor se komu zahoče. Na katerem drugem mednarodnem sejišču je kdo videl kaj takega? Če se ob tem spomnimo še znamenite bohinske proslave (na kateri je Dolanc govoril v srbohrvaščini, op. NL), ni moč tajiti, da je nekaj hudo narobe z našim čutom za nacionalno dostojanstvo pri slovenski politični in gospodarski oblasti.

Slovenščina nima suverene veljave; nima sija nedotakljivosti, ki je lastna jezikom suverenih narodov. Skoraj nič se ne zavedamo, lahko pa že občutimo, in kmalu bomo občutili še bolj, kako nevaren je za

lo prodajo v ZDA. Uporabljala jih bodo lahko tudi naša podjetja, ki zidajo v arabskih, afriških in vzhodnoevropskih državah.

KOPER

Več tisoč mladih, ki so 30. oktobra povsem zasedli glavni koprski trg, je z javnim shodom izrazilo svoj protest proti načrtovani termoelektrarni v sosednjih Miljah na italijanski strani meje. Koprski „zeleni“ so namreč menja, da bi delovanje termoelektrarne imelo hude posledice na okolje in zdravje. Zbrali so že več kot enajst tisoč podpisov proti gradnji elektrarne, na protestnem zborovanju pa so prebrali pismo, ki ga bodo poslali različnim ustanovam v državi s prošnjo, da ga posredujejo italijanskim oblastem.

LJUBLJANA

Prešernovo gledališče iz Kranja je sivino jetniškega življenja na znani Povšetovi 5 pozivilo s Hadžičevo komedijo Državni lopov. Nastopili so v večji sobi ljubljanskih Zaporov, kjer je le zavesa ločevala kranjske igralce od gledalcev, ki se sicer po službeni dolžnosti ali sodniški odločitvi zadržujejo na tem kraju. Režiser Iztok Tory je gledalce dal obleči v pristne jetniške obleke, ki mu jih je dala na razpolago jetnišnica. Sicer pa kranjski gledališčniki niso bili prva skupina, ki je nastopala v zaporniškem okolju. Obsojenci so na primer že poslušali kitarista in ženski pevski zbor Pletenine.

MARIBOR

Na območju podjetja za PTT promet Maribor so letos v prvih devetih mesecih povečali število telefonskih naročnikov za 2824, tako da jih imajo sedaj 44.178. Na sto prebivalcev je sedaj enajst naročnikov. Medkrajevno telefonsko omrežje so povečali na 18 relacijah za 48 vodov. Zmogljivost krajevnih telefonskih central se je v tem obdobju povečala za 644 naročniških priključkov. Letos so na novo vključili tudi dvajset teleks naročnikov, tako da ima sedem ljudi na 10.000 prebivalcev teleks priključek. Poštno omrežje so letos povečali za pošto Pohorje.

SVETE VIŠARJE pozimi

MESTINJE

Slovinovo podjetje za predelavo sadja v Mestinju se je letošnjo jesen znašlo v kritičnem položaju. Zaradi slabe letine sadja na Kozjanskem je resno ogrožena proizvodnja. Ne samo to, tudi visoke odkupne cene niso več ekonomične. Sadje se zato bolj izplača izvažati surovo. Prodajne cene sokov, ki so že tako precej visoke, pa so zaradi večjih odkupnih cen nerentabilne.

NOVO MESTO

Požar, ki je letos poleti zajel proizvodne prostore in skladišča, je za več kot tri mesece ustavil delo v podjetju Zelišča v Bršljinu. Novembra so začeli postopoma usposabljanje proizvodnje, tako da upajo, da bo kmalu mogoče začeti z rednim delom. Obnova proizvodnih prostorov bo verjetno končana v začetku prihodnjega leta.

SEČOVLJE

Sečoveljsko letališče se letos lahko spet pohvali z izredno dobrim poslovanjem, saj so kazalci o gibanju letalskega prometa to leto močno poskočili. V desetih mesecih so opravili 1256 panoramskih poletov, kar je 32 odstotkov več kot v istem lanskem obdobju, pristalo je 1700 letal, to je 67 odstotkov več, število potnikov pa se je s 3470 v lanskih desetih mesecih povečalo na 6300, kar je za 82 odstotkov več.

SEŽANA

V pozni jeseni je bila oskrba z vodo v sežanski občini zopet zelo kritična. Zaloge v vseh naseljih, ki niso priključene na vodovod, so bile minimalne in na vodo je zato moralo čakati tudi po 200 naročnikov. Nekateri so na vodo morali čakati tudi po teden dni, čeprav je vodo razvažalo šest cistern. Vodo so

nas vse položaj, v katerega smo se pustili zediniti pravzaprav prostovoljno.

Ali je spričo tega kaj čudnega, če je na jugoslovanskem zboru prosvetnih delavcev sprejet z žvižgi? Natanko tako kot v Trstu, kot v Celovcu.

Peter Handke je izkazal najgloblje poznavanje slovenskih manjšinskih razmer, ko je pred časom preprosto ugotovil: „V Avstriji živi slovenska manjšina, okrog sto tisoč ljudi, kar je četrtnina prebivalcev Koroške. Toda, ker so preplašeni in bojzljivi, si ne upajo javno izrekati svojega slovenstva... To se upa kakih deset tisoč ljudi...“

V mnogih vplivnih krogih v Jugoslaviji se širi prepričanje, da je moč vse nemajhne težave te države, vso njeno krizo odpraviti s pogromom zoper „moteče“ posebnosti, torej s popolnim poenotenjem. V takih očeh se kažemo kot nekakšna državna bolezen, ki jo je mogoče odpraviti, ukiniti. S svojim malodušnim vedenjem se tako nastavljam o za hvaležno tarčo kakega unitarnejega jugo-fašizma, oziroma za en sam vzrok vseh težav in družbenega raz-

kroja: sprejemamo vlogo nekakšnega „židovskega bacila“ v kakšnem prihodnjem scenariju. Kako tragična je bila zmeta nemških Židov, da se bodo z asimilacijo zavarovali pred pogromi! Ne dá se dovolj močno poudariti, kako nevarno je naše manjšinsko malodušje.

Slovinci sodimo med tiste narode, ki si še niso izborili razmer za organski politični, gospodarski in kulturni razvoj. To je danes povsem očitno. Vse to nas še čaka; poslovimo se od iluzij, da nam kateri koli način sožitja, naj bo še tako dobro mišljen ali zastavljen, to jamči že sam od sebe, po svoji naravi.

Najprej moramo sami doumeti, da se z veljavo slovenščine v Jugoslaviji — pa tudi v naši zamejski sosesčini — širi in utrjuje duh, ki ga ta jezik po svoji naravi nosi s seboj: duh državnega federalizma, duh narodne enakopravnosti, — in duh zaupanja. Brez tega ne more biti nikakršne demokracije in nikakršne človeka vredne prihodnosti.

Čakajo nas težke preizkušnje.

Viktor Blažič

CELOVŠKI ZVON, Celovec, sept. 85/31-34.

DELO:

PROTEST SLOVENSkih PISATELJEV

Slovenski pisatelji odločno protestirajo ob zaplembi 31. številke *Mladine*. Komisija za zaščito mišljenja in pisanja, ki že pol leta deluje v okviru njihovega društva, je obravnavala postopek proti časniku in ga obsodila v izjavi, ki sta jo podpisala Tone Partljič (za upravni odbor DSP) in Venio Taufer, ki vodi komisijo za zaščito mišljenja in pisanja.

Pisatelji protestirajo, da je do takšnega postopka sploh prišlo, kajti „svobodno informiranje je neodtujljiv in temeljni pogoj demokratičnega javnega mnenja“ in ker „le v celoti informirana javnost lahko demokratično razčiščuje svoje mnenje“. Takšno prepričanje jih je vodilo tudi do zahteve, sprejete na kongresu jugoslovanskih pisateljev (aprila letos), da se ukine 133. člen KZ, ki inkriminira verbalne delikte (= proglašaja besedne prestopke za kaznivna dejanja).

„Resnica nikoli ne more na družbeno škodljiv način vznemirjati javnega mnenja. Če je morda boleča, ga lahko zdravi. Prikrivanje pa ne pači te resnice, ampak pači hkrati še javno mnenje. Še več: če se javnosti omejuje pravica do informiranosti, je to tisto, kar javnost šele res vznemiri kot preprečevanje in zatiranje resnice. Z zaplenbo je bilo poškodovano zdravje našega javnega mnenja, odvzeta mu je bila možnost, da demokratično reagira in presoja, povrh resnica nekega poročanja ni postala le ponižujoče šušljanje, marveč dejansko škodljiva dezinformacija. V bistvu pa še huje: Ni bila narejena le škoda našemu mednarodnemu moralnemu in političnemu ugledu. Najbolj je prepoved objave nekega osebnega pričevanja (o iz-

kušnjah v nekem zaporu z nehumanimi razmerami in nepriznavanjem zapornikovega statusa, da je obsojen za političen delikt), škodila prav odpravljanju vsega, kar ovira naša demokratična, humanistična in socialistična prizadevanja."

Pisatelji v izjavi poudarjajo, da jih veseli razveljavitev prepovedi, vendar izjave ne umikajo, "ker so se podobne stvari že dogajale in da se v prihodnje ne bi več".

DELO, Ljubljana, 15. okt. 85/7.

TRETJI DAN:

OSTRIGLI, OH, SO NAM PERUTI?

Navadili smo se že, da se naši pogovori sučejo okrog problemov sveta in našega naroda, da godrnjamo in kritiziramo ter da besede zaključimo z ugotovitvijo, da je svet pač trenutno v krizi. Navadili smo se, da beremo o vsem hudem, da se zgražamo ob prekletstvu in bijemo po krivicah, katerih je naša solzna dolina prepolna. Tudi na to smo se navadili, da se naš narod spreminja v otopelo množico, ki se prepušča udarcem in (p)ostaja zaspán, star in nemočen. Navadili smo se na vse. Ne premakne in ne zbudi nas, pa naj se zgodi, kar hoče. Le še zmajemo z glavo in skomignemo z rameni.

In še na nekaj smo se v strašni vsakdanjosti navadili. Pustili smo našo skupnost zaspati. Našo slovensko skupnost, Cerkev. Tisto, ki ima najgloblje korenine in se vsak vihar lahko zaganja vanjo, a je ne premakne. Slovenska Cerkev, ki stoji skorajda tako dolgo kot slovenska lipa.

Skozi stoletja se je krepila, vzgajala slovenski narod, dvigala slovensko kulturo, pisala prve slovenske knjige, slikala prve slike, postavljala prve zgradbe... Šla skozi pekel razuzdanosti in greha, se spokorila in spet začejala na novo... Učila, napolnjevala srca in duše, rasla, grešila, se razpirala za novo in nepoznano. Kričala in spodbujala ljudi k ljubezni do naroda in nato utihnili.

Ostrigli, oh, so ji peruti. Vendar v njenih brazdah še brsti in se dviga.

Kar je Bog postavil, človeška roka ne more uničiti, pa če to tisočkrat prekolne. Cerkev je in bo.

Nekaj sladkega in vabljivega je v

tem, da si veren. Kot da bi jedel sad, slovenskemu narodu prepovedan...

Cerkev je in bo. Dvigala bo svoje zidove k nebu tudi brez naše pomoči.

Naslajamo se ob občutku, da pripadamo neki krščanski instituciji in da ona pripada nam. Zadovoljni smo ob tem, da se okrog nas nekaj dogaja; da organiziramo tisoč romanj, da praznujemo leto naših apostolov, da skupno molimo za edinstvo, da darujemo denar za lačne. Vse je tukaj, vse deluje po ustaljenih tirnicah in bogne daj zagate. Takšni smo kot Butalci, ki so hoteli razširiti svojo cerkev in so jo zato posuli z gnojem, da bi hitreje zrastle... Mi zalivamo in rešujemo našo Cerkev z akcijami. Toda kakšna je zemlja, na kateri skupnost raste? Kakšni so odnosi med nami? Kakšna skupnost smo?

Mar ne grešimo že mi, študentje, ki naj bi bili najbolj odprti in iskriivi? Mar ne prepričujemo drug drugega, češ, jaz sem Apolov, jaz Pavlov, jaz pa Kefov? Ali po slovensko: jaz hodim v Taizé, jaz v Stično, jaz pa v Stržišče? Ne rečem nič, vse daje svoj blagoslov, toda mi z vso ozkostjo skrbimo, da se ne bi odprli drug drugemu, da se ne bi povežali drug z drugim in si izmenjali veselja. Mar kdo o nas reče: Poglej jih, kako se ljubijo med seboj?

In naprej: smo se odpirali navzven? Mar nismo pustili, da je ustvarjalnost v nas zamrla? Včasih so v kleni slovenski besedi in z živo vero v sebi ustvarjali Gregorčič, Gradnik, Pregelj, Kocbek in toliko drugih. Zdaj kristjani molčimo, le v zamejstvu poganjamo klice vere.

razvažali v 112 naselij. Štab za civilno zaščito se je zaradi vse bolj kritične situacije obrnil na republiški štab za civilno zaščito po pomoč. Na kritično področje so zato poslali gasilce s cisternami iz Slovenj Gradca in Maribora.

SEŽANA

Jože Požar, 38-letni delavec trgovske stroke, član Skale iz Sežane, je na balinarskem svetovnem prvenstvu v izbijanju v Avstraliji dosegel imeniten uspeh: zasedel je drugo mesto in osvojil srebrno kolajno v konkurenci najboljših izbijalcev iz štirinajstih držav. Boljši od njega je bil samo Italijan Bruzzone, novi svetovni prvak v izbijanju, ki je zbral 480 točk, 115 več kot slovenski reprezentant.

SEŽANA

V počastitev 100-letnice rojstva pesnice in prevajalke Lili Novy se je vključila tudi sežanska Kosovelova knjižnica. Na razstavi, obogateni s fotografijami iz njenega življenja, so bili tudi prevodi naših priznanih slovenskih pesnikov v nemščino in zbirke pesmi za otroke. Otvoritve sta se udeležila tudi pisatelja Ivan Potrč in Branka Jurca. Dramska igralka Saša Pavček je v kulturnem programu recitala pesmi izjemne in priznane slovenske pesnice, učenci iz Sežane pa so se predstavili z njenimi pesmimi za otroke. Denis Poniž je predstavil pomen te pesnice dveh svetov in poudaril prizadevanja slovenske javnosti ob počastitvi njenega jubileja.

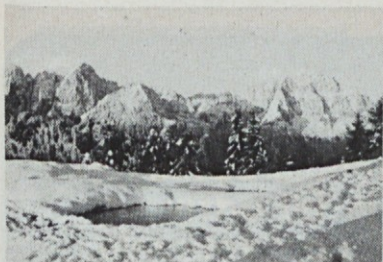
ŠEMPTER V SAVINJSKI DOLINI

Šempetersko gasilsko društvo in člani krožka Mladi gasilec na Osnovni šoli so v gasilskem domu pripravili bogato razstavo z naslovom Mesec požarne varnosti. Ta prireditev, edina te vrste v občini, je privabila veliko krajanov, ki so si z občudovanjem ogledali dela otrok, njihovo protipožarno osveščenost in ljubezen do gasilske dejavnosti.

SLOVENSKA BISTRICA

V vinogradih so v začetku novembra potrgali še zadnje grozde renskega in laškega rizlinga, katerih sok bo končal v buteljkah v arhivski kleti. Šlo je

VIŠARSKI MOTIV

namreč za pozno trgateg, pri kateri so dosegli od 19,5 pa tja do 20 sladkor-
nih stopinj. Precej manj kot s kako-
vostjo pa so vinogradniki zadovoljni s
količinami. Te se zaradi vseh pozeb,
pa tudi suše v času zorenja, s 30 va-
goni komajda približujejo dvema peti-
nama normalnega pridelka. Jeseni so
vinogradniki odprli novo klet arhivskih
vin v Kovači vasi.

VELENJE

10. jubilejni hišni sejem, ki ga je Go-
renje priredilo v Rdeči dvorani, je zbu-
dilo izredno zanimanje, saj ga je obi-
skalo okrog 2000 poslovnih partnerjev,
med njimi veliko tujih. Letos se je
predstavilo tudi združeno delo saleškega
in mozirskega območja, vključno s
turizmom, za katerega bi ta sejem lah-
ko postal dobra predstavljena mo-
žnost. Obiskovalci so na sejmu videli
nove kuhinje, izdelane po evropskih
standardih, s kar največ vgrajenimi
elementi in programiranimi gospodin-
jskimi aparati. Marsikaj, kar je sedaj
namenjeno le zunanjemu trgu, bo kma-
lu mogoče kupiti tudi na Slovenskem,
vsaj tako je dejal predstavnik Gorenja.

VELIKA POLANA

Lendavska trgovska organizacija Mer-
kator Univerzal je v središču vasi
zgradila sodobno samopostrežno trgo-
vino z manjšim bifejem. Montažni ob-
jekt je stal 63,4 milijona dinarjev, kra-
jani sami pa so uredili okolico. Trgovi-
na, ki meri 370 kvadratnih metrov, bo
nadomestila stari trgovini v središču
Polane, ki sta jih imeli lendavska
trgovska organizacija Univerzal in so-
boški Potrošnik. Slednji se je po dogo-
voru odpovedal trgovskemu lokalu v
Veliki Polani.

Pustili smo, da so drugi vplivali na
nas, nas prepričali, da smo kristjani
neplodni, da religioznost ni zdrava
za kulturo, da zdaj lahko plešemo
le mrtvaški ples.

Slovenci si na žalost ne „vol'mo
prosti vero in postave“. In mi smo
se temu uklonili. Ne verjamem, da
med nami ni človeka, ki bi ne zmo-
gel obrniti besedo, da bi ta nosila
znamenje križa in bila vsa močna in
težka. Ne verjamem. In tudi če ni
nikogar, ne verjamem, da moramo
še vedno molčati.

Toda zdaj smo se na to navadili.
Lagodno ždimo v svojem brlogu in
se zapiramo za cerkvene zidove.
Dobro nam je, če se ne vznemirja-

mo, in pustimo, da nas svet pre-
plavlja. Dobro nam je, čeprav mora-
mo kdaj pa kdaj zatajiti svoje pre-
pričanje, če hočemo biti upoštevani
v družbi.

Pepelimo se, pepelimo. Zadnje
čase se večkrat ustrašim farizejstva
v nas. Svet se krotoviči v najrazlič-
nejših oblikah in mi z njim.

Ne pustimo zamreti koreninam!
Tista radoživost, ki kristjana poživ-
lja, naj nas razločuje in kaže vsem,
da smo! Da smo in bivamo in ust-
varjamo! In dajemo slovenstvu svoj
pečat, svoje neizbrisno znamenje!

TRETJI DAN, Ljubljana, 31. okt.
85/1.

DRUŽINA:

RAZBITA SPOMINSKA PLOŠČA NA MELINCIH

Lani julija so na pokopališču na
Melincih v Prekmurju, naselju ob
Muri, krajanji postavili spomenik
svojim padlim rojakom, žrtvam
zadnje vojne. Nad lepim podstav-
kom, z napisom na marmornati
plošči, je velik lesen križ s Križa-
nim, ki ga je izdelal mojster Pirnat
iz Ljubljane.

V nedeljo 20. oktobra letos ga je
blagoslovil mariborski pomožni
škof dr. Jožef Smej v navzočnosti
domala vse vaške skupnosti, ki šte-
je 980 ljudi. V ganljivem nagovoru
se je škof Smej spominjal grozot
zadnje vojne, ki je tudi njemu na
ruski fronti vzela brata.

Ob 40-letnici osvoboditve se je
tudi Melinčarjem zdelo samoumev-
no, da se oddolžijo spominu šest-
najstih žrtev svoje vasi, saj so bili
vsi tudi verni ljudje.

Več kot leto spomenik nikogar ni
motil, ko pa je bil blagoslovljen, je
zanetil pravi nemir.

Od kod taka pobuda?

Poizvedovalci so si prizadevali,
da bi med ljudstvom na Melincih,
mirnim in preprostim, vdanim Bogu
in državi, le „staknili kaj konkretno-
ga“.

Prišel je nalog — od „odgovornih
ljudi murskosoboškega družbeno-
političnega življenja“ — da se v
dveh dneh, natančneje v 48 urah
odstrani ali spominska plošča ali

križ. Tik pred dnevom mrtvih so
poslani razbili ploščo z napisom.

Nemir med ljudmi zaradi tega
„grobega dejanja“ se še vedno ni
polegel. Strnjeno vaško skupnost
sedaj še bolj utesnjujejo glasovi:
koroški Heimatdienst našim bratom
podira spomenike in table vsaj po-
noči, nam so ga razbili podnevi in
to tik pred dnevom, ko nas vse po-
veže globoko spoštovanje rajnih;
kakšna je to svoboda verskega pre-
pričanja, ko vaška skupnost, ki je
99 odstotkov verna, ne sme postavi-
ti spomenika v obliki verskega zna-
menja za svojih šestnajst žrtev
zadnje vojne, o katerih vedo, da so
bili vsi po vrsti globoko verni ljudje;
kdo bo sodil tistim, ki so med to
ljudstvo zanesli nemir ter nepreklic-
no prizadeli svetost spomina in ra-
nili delikatnost človeškega ob-
čutja...

V soboto zvečer, 9. novembra, je
bilo v „vaškem domu“ na Melincih
zborovanje zastopnikov krajevne
skupnosti, skupaj nekaj nad dvajset
vaščanov. Prišli so tudi odgovorni
možje iz Murske Sobote.

Poldrugourni pogovor je zastopni-
kom krajevne skupnosti želel ute-
meljiti pravilnost njihovega posega
o odstranitvi „spominske plošče
žrtvam zadnje vojne iz podstavka,
nad katerim je kulturno znamenje“.

(dalje na strani 35)

france bevk

kaplan martin čedermac

to osrednje bevkovo
delo je bil odziv na
fašistično zatiranje
beneških slovencev

Italijanska oblast v Beneški Sloveniji prepove rabo slovenščine tudi v cerkvi in pri verouku. Šestdesetletni kaplan v Vrsniku Martin Čedermac se temu upre. Zato mora na zagovor v Čedad. Tu spozna, da ga je ovadil Žef Klinjon, ki je hodil k njegovi sestri.

Čedermaca hudo potre smrt njegove dobre, narodno zavedne matere in tudi sam se čuti slabotnega. Po daljšem bolehanju ozdravi. Otroke uči verouk v slovenskem jeziku in jim govori o ljubezni do njega in jih nekega dne povabi v vrt za kaplanijo grozdje zobat.

Otroci so spoštljivo jemali grozdje in se čudili. Kaj je danes našemu gospodu, da so tako zabavni? Še nikoli ga niso videli takega.

Čedermac je sédel na klopcu, šegave besede so mu venomer žuborele.

„Zobati grozdje ni prepovedano,“ je govoril. „Grozdje lahko zobljemo v vseh jezikih hkrati — po slovensko, po laško in po latinsko . . . Še vsak enega? Bi? Jih bo pa za škorce manj ostalo.“

Spogledovali so se in se nasmihali, le počasi so se jim razvezali jeziki. Pospravili so drugi grozd, si brisali roke ob obleko in se prestopali z noge na nogo; tedaj jih je poklical k sebi.

„Sèm stopite! Ne smete pozabiti, da ste prišli k nauku.“

Zgrnili so se okoli njega.

„Nismo v cerkvi, zato lahko govorim z vami, kakor hočem, tudi po latovsko. Ali veste, kakšen jezik je to? Ne? Povem vam drugič. Ali pa veste, v kakšnem jeziku je učil Jezus Kristus? Vsak narod v domačem jeziku, da so ga razumeli. Arimejce po arimejsko. Če bi jih učil v jeziku, ki ga niso poznali, bi se njegov nauk ne bil ohranil. Zato sem vas tudi jaz učil v jeziku, ki ga razumete, ne pa v turškem. Poslušajte, ne smejte se! To ni za smeh . . . Kaj ste pravkar zobali? Grozdje, ki je zrastle v vinogradu. Tudi Jezus je v svojih prilikah večkrat govoril o vinogradu. Ali naj vam povem priliko o hudobnih vinogradnikih?“

Utihnil je in jim gledal v oči.

Obrazi so jim bili zresnjeni, pričakovali so z odprtimi usti.

Ob pogledu na nedolžni izraz njihovih oči se mu je ne-

nadoma čudno storilo. Čemu bi jim razlagal priliko o hudobnih vinogradnikih? Na javni trg bi moral stopiti: „Vzeto vam bo božje kraljestvo in dano ljudstvu, ki bo dajalo njegove sadove . . .“ Kaj bi se potem z njim zgodilo? Predočeval si je različne možnosti in se tiho nasmihal predse.

„Tega vam ne bom pripovedoval,“ se je zdrznil iz misli. „Kdaj drugič . . . Kaj naj vam danes pripovedujem?“

Molče so se spogledovali, glavice so jim lezle med ramena.

„Zgodbo,“ se je plaho oglasila deklica s pegastim obrazom.

Kadar je bil dobre volje, jim je pripovedoval zgodbe iz svetega pisma. Včasih jim je povedal tudi kako legendo, ki jo je presadil na domača tla. Postala je trikrat živa, privlačna, šla je od ust do ust po vsej vasi in se udomačila.

„Katero naj vam povem?“

„Tisto o Landarski jami.“

Legenda o Mariji, ki je bežala pred Herodežem, dobri ljudje pa so jo pred preganjavci skrili v Landarsko jamo; v zahvalo jim je dala kostanj, ki še dandanes pokriva ondotna pobočja . . .

Čedermac ni bil pri volji, da bi jim ponavljal to legendo. Misel mu je venomer poplesavala le okrog ene točke kakor večša okrog brlivke.

„Počakajte!“

In se je zagledal v platnice drobne knjižice, ki jo je držal na kolenu. Kazalo je, da ga navdaja neka misel, za katero se ne more takoj odločiti.

„Kaj smo mi?“ je slednjič spregovoril z rahlim drhte-

njem v glasu. „Mi, ki prebivamo v teh krajih, po vsej dolini do Čedadada?“

„Slovenci.“

Oglasili so se bili trije hkrati.

Čedermac se je začudil. Če bi jih bil vprašal kdajkoli prej, bi ne bil dobil tako hitrega in naglega odgovora. Beseda, ki je niso prej nikoli tako pogosto imenovali v vseh hišah.

„Po čem spoznamo, da smo Slovenci?“

Otroci so se spogledali; nekemu dečku se je nenadoma poblisknilo v očeh.

„Ker govorimo po naše,“ je povedal. „Slovensko,“ je popravil.

„Prav.“ Čedermacu je skoraj vzelo glas, premagovala ga je ganjenost. „Poslušajte! Kdo je ustvaril zemljo?“

„Bog,“ se jih je oglasilo več hkrati.

In potem ni več vpraševal. Rahlo sključen jim je govoril in jih gledal v oči, kakor da meri učinek svojih besed. Govoril jim je o Bogu, ki je ustvaril zemljo in pisano množico narodov. In ko je bilo vse nared, je poklical narode pred svoj prestol in dal vsakemu poseben kos zemlje in jezik, da se morejo sporazumevati med seboj, izražati žalost in veselje, hvaliti Boga za njegovo dobroto.

Čutil je, kako se razvneva vedno bolj, kako mu drhti glas in se mu stiska grlo. Prenehal je za trenutek, se

nasmehnil otrokom, ki so ga poslušali napeto, skoraj brez sape, in zopet nadaljeval. Tudi Slovencem je dal Bog kos siromašne zemlje, ki jo je obdaril s posebno lepoto. Dal jim je tudi jezik, da v njem govorijo, molijo in pojejo, in je tako lep, da se še angelci radujejo, kadar ga slišijo . . .

Ne bi bil tako povzdigoval svojega jezika, toda obšel ga je spomin na mladost, na grenki občutek manjvrednosti. Ali niso tudi ti otroci z istimi občutki vsak dan prihajali iz šole? Ali niso bili vsi zbegani in preplašeni od zadnjih dogodkov?

Sprva so bili začudeni, besede so bile nenavadne, kakor so bili gospod ta dan nenavadni, še nikoli niso slišali takih besed. Saj jih niso dobro razumeli, vendar so se jim počasi oprijemali srca in duš, jih dvigale kot na perutih. In ko so zagledali v kaplanovih očeh sloze, so se vsi hkrati zresnili. Ali so dojeli resnost in velikost trenutka?

„In greh bi bilo, otroci moji, velik greh, če si damo vzeti, kar smo prejeli iz božjih rok; s tem bi razžalili Boga v njegovi veliki dobroti. Ljubite svojo zemljo in svoj jezik in molite, vsak dan molite, da bi ju nikoli ne izgubili . . . Ali boste?“

Poslednje besede so bile od ganjenosti tako tihe, da so jih otroci komaj slišali.

Molčali so.

Ko so zagledali solzo, ki je bila zdrknila po kaplanovem licu, so se v zadregi spogledali. Neka bledeča dekljica je stežka zadrževala jok, gledala je v tla.

Čedermac se je zavedel. Dvignil je glavo in se ozrl prek obronkov. Mehkoba, ki ga je obhajala, ga je skoraj jezila. Čemu kaže solze? To je od izčrpanosti, je pomislil. Vsako razburjenje ga vrže iz ravnotežja . . .

Zopet je pogledal otroke in se nasmehnil.

„Dosti!“ je rekel. „Nauka ne bo, dokler ga ne označim . . . Zdaj pa pojdite domov!“

Še dolgo je gledal za njimi, ki so nenavadno tiho odhajali v vas. Bil je zadovoljen, vendar mu je žgoča kaplja skrbi kanila v dušo.

Zagledal se je v oblak, ki je, podoben angelskemu obrazu, visel nad obzorjem.

Otroci ne bodo molčali, je pomislil. Besede bodo še spremenjene prišle iz njihovih ust . . .

Zdrnil se je in si potegnul z roko prek čela, kakor da hoče izbrisati neugodje. Nikoli ne bo delal drugače, kakor mu narekuje srce.

Oblak nad obzorjem se je medtem spremenil. Dobil je grozečo podobo.

BIL JE MRK, VETROVEN DAN,

ko se je Čedermac razdražen vračal iz Lip.

Zjutraj je bilo še jasno, a se je pred poldnem nenadoma začelo oblačiti. Na jugu se je še kazalo za pas jasnine, od severa pa je mrzlo pihalo, gnalo od Krna kope

oblakov, ki so se ustavljali na vrhuncih, se trgali, nemirni begali in se prostrli čez nebo. Kdaj pa kdaj se je grozeče pomračilo, četudi je bilo še daleč do noči, potem pa se je zopet prisvetilo, kakor da sili sonce skozi sivino.

Listje še ni bilo odletelo, za zimo je bilo še zgodaj, vendar je Čedermac zdaj pa zdaj dvignil obraz, kakor da voha snežinke. Vlažen, hladen veter mu je pihal skozi tenko suktnjo, da ga je rahlo stresalo v suho telo.

Vreme, ki je branilo iz hiše; vendar ni zdržal doma. Skubina ni bilo k njemu; besede, ki jih je pripravil zanj, so ga preveč pekle, da bi mogel še dlje čakati. Morda se nihče ne upa povedati Skubinu svoje sodbe, to ga dela objestnega in ga zazibava v samovšečnost. A on mu naravnost pove, kaj misli o njem, nato se bodo njune poti za vedno ločile.

Ni ga našel. Da je odšel le malo prej in se vrne šele zvečer.

Saj to je skoraj pričakoval, ni ga jezilo. Razdražila ga je psovka, ki je priletela za njim, ko je zamišljen stopal med hišami ob široki cesti. Zlecnil se je in se v hipu obrnil, pogrelo ga je v dno duše.

Občinski tajnik Pentasuglia, človeček temnega obraza, je izpred svojega urada z mržnjo v očeh gledal za njim. Zbal se je kaplanovega ostrega pogleda, se obrnil in stopil skozi vrata.

„Bojazljivec!“ je Čedermac razsrjen zaklical za njim. „Vrže kamen iz zasede, potem se potuhne ko paglavec.“

Palica mu je vso pot trdo pela ob cesto, glasno je godrnjal skozi zobe. Navdajala ga je jeza, a hkrati bridkost in začudenje. Ali sega sovraštvo res že tako daleč, da ga sme vsak pes obljajati na cesti? Vsa leta se mu kaj takega ni primerilo.

Bilo ga je groza ob misli na bodoče dni, ki bodo od jutra do večera zastrupljeni z mržnjo. Morda pa ima to še kak drug, zlovesč pomen . . .

Trobljenje za hrbtom ga je zdramilo iz misli. Stopil je na rob ceste, tedaj je zavora zaškrtala, avto se je ustavil tik njega, da se je preplašen ozrl.

Bil je zdravnik, Sicilijanec, ki se je trikrat na teden vozil po dolini in po vaseh. Mlad človek kodrastih las in olivne polti; male črne oči so mu živahno vrtale v človeka. Srečala sta se bila že v Lipah in se bežno pozdravila . . .

Zdaj je odprl vratca in mu v nasmehu pokazal bele zobe.

„Prisedite, prečastiti!“

„Ne, hvala,“ se je branil Čedermac. „Saj lahko hodim.“

V resnici ga je bila pot utrudila; bil je še ves slaboten. Hkrati pa bi bil rad sam in si v tem trenutku ni prikrival tihe mržnje do teh ljudi.

„Čemu bi hodili v tem vetru? Do klanca vas potegnem.“

Kaplana je premagala vljudnost. Prisedel je.

Zdravnik je bil priljubljen med ljudmi, rad se je od srca zasmeljal; trdil se je, da bi z bolniki spregovoril kako slovensko besedo . . .

Sicilijanec je vozil počasi; nekaj časa sta molčala. „Prečastiti,“ se je zdravnik za trenutek ozrl na Čedermaca, „opozarjam vas, a ne zamerite, da bodite previdni! Pazite se!“

Kaplan se je zavzel, ni ga razumel; obšla ga je hvaležnost, hkrati plahost.

„Pred čim naj se pazim? Zakaj?“

„Ne vem.“ Sicilijanec je skomizgnil z rameni. „Samo to vem, da se nekaj pripravlja proti vam. Kaj, ne vem. Le mimogrede sem ujel. Ne zaupajo mi.“

Pokazal je bele zobe in se zopet zresnil, napeto strmel na cesto, ki je delala oster ovinek.

Čedermaca je spreletel mrzab po hrbtu, vendar je skrival prepadenost.

„Opozarjamo vas, da bodite previdni! Pazite se!“

„Tu nič ne pomaga,“ je rekel s senco potrnosti v glasu. „Saj poznate bajko o volku in jagnjetu. Pij vodo kjerkoli, volku jo boš kalil in te ima pravico požreti.“

„Maledetto!“ („Prekletost!“) je Sicilijanec zaškrtnal z zobmi. „Namesto da bi pošiljali v te kraje najboljše ljudi, so se zbrale tu po večini propalice in nevedneži. Sramujem se, ko vidim, kaj počenjajo z vami. Boli me, ko vem, da nas sodite po teh izvržkih in nas sovražite.“

„Ne,“ je rekel Čedermac. „Nihče vas ne sovraži.“

„Pač, sovražite nas,“ je zdravnik stresnil s glavo. „Saj se temu ne čudim. Tudi jaz bi sovražil vsakogar, ki bi tako počenjal z menoj.“

Čedermac je molčal nekaj trenutkov. Besede so mu bile v uteho; zasramoval se je mržnje, ki mu je še malo prej zastrupljala kri.

„Hudo nam je, to je res,“ je spregovoril. „Toda naroda zaradi tega ne sovražimo. Saj vemo, da niste vsi istih misli. Narod ni kriv.“

Avto je zavil na stransko cesto in vozil med dvema vrstama dreves. V vrhovih je šumelo. Po zraku je plaval oblak listja kakor jata rjavih ptic.

„Narod ni kriv,“ se je oglasil zdravnik po daljšem premolku. „Ali pa tudi je. V tem si še nisem na jasnem. Narod menda le ni popolnoma neodgovoren. Ali soglašate ali pa je prebojazljiv, da bi se uprl zlu. Oboje je slabo. Oboje ga obtežuje z enako krivdo . . .“

Preden je Čedermac utegnil še kaj reči, se je avto že ustavil ob klancu, ki vodi proti Vrsniku. Čedermac je izstopil in si klobuk potegnil globoko na uho, da mu ga ni odnesel veter. Psovka ga ni več pekla, čutil se je poživljenega. Zdravniku je toplo segel v roko, imenoval ga je: „Caro amico!“ („Dragi prijatelj!“) Z lahkim srcem je stopil po klancu.

Ta večer se je Čedermac še dolgo zasedel pri petrolejki; v drevju pred hišo je šumel veter in zdaj pa zdaj za-

molko udaril v šipe. Pisal je neko prošnjo v italijanščini. Tehtal je besedo za besedo, stavek za stavkóm, kakor da zavisi uspeh od sloga!

Bilo je že pozno, ko se je odpravil spat. Stopil je v spalnico, tedaj ga je nenadoma obšel nerazumljiv nemir in mu vzburkal dušo. Kaj to pomeni? Ali je bila prejšnja uravnovešenost le samoprevara? Bilo mu je, kakor da mu je ohlapnilo telo. Precenjeval je svoje moči, predolgo je bedel. Ali pa mu je kozarec vina, ki ga je popil, težko legel v kri.

Postavil je svetilko na mizo in stopil do okna. Šum ve- tra, ki je nosil listje, veje dreves so se bičale med seboj.

Hlad ga je spreletel po telesu. Pogled mu je splaval na vas. Le v dveh, treh hišah so še svetili.

Noč je bila temna, a se mu je začela svetliti pred očmi. Izza gore na vzhodu je vzšel mesec in ves rdeč obvisel nad obzorjem. Pokril ga je oblak, a že je znova splaval izza njega. Pokrajino je pokrivala medla svetloba; bila je kot pajčevina, v kateri se svetijo drobne, rosne kapljice. Zvezde so bile pobledеле, oblaki so se podili kot strahotne, bele pošasti.

Globoko v dolini, kjer je oko le slutilo cesto, je Čedermac zagledal luči avtomobila. Sledil jim je s pogledom, ki so se v dveh dolgih, svetlih pramenih obračale po pokrajini, dokler niso utonile za obronkom.

Tega se je zavedal le na pol, misli so mu bile drugje. Še nikoli si ni tako strastno zaželel počitka kot ta trenutek. Ne samo za tisto noč, ampak za dolgo . . .

Kaj se godi z njim? Zavedel se je in se bojeval proti grdemu občutku onemoglosti.

Da bi se zamotil, je stopil k omari, v kateri so stale njegove najljubše knjige. Kolikokrat so mu bile v uteho! Koliko samotnih noči edine družice! Njihova skrivnostna lepota ga je odvrčala od vsega zemskega in ga presajala v duhovni svet.

Čutil je, da to noč ne bo mogel zaspati. Ali pa bo spal le po vrhu, mučno, v težkih sanjah. Z branjem se bo zamotil.

Gledal je, izbiral je, kaj bi vzel v roko. Marsikateri napis ga je spominjal na mater, ki mu še ni šla iz srca. Pri

---

Še nikoli si ni tako zaželel počitka . . . In ne samo za tisto noč . . .

---

tem mu je roka z ljubeznijo šla prek knjig, kakor da bi jih božal. In vendar ni našel knjige, ki bi se v tistem trenutku prilegala njegovim občutkom.

Na slepo srečo je segel po prvi, a jo je takoj zopet postavil na prejšnje mesto. Vzdihnil je in zaprl omaro.

Nenadoma se je razhudil sam nad seboj. Kakšni neumni občutki pa so to, ki se jim vdaja? Počitka je potreben in spanja. Ko bo zjutraj vstal, se bo samemu sebi posmehnil.

Skekel se je, upihnil luč in légel, sklenil roke in tiho molil. Pogosto se je zatekel k molitvi, da bi laže zaspal; zdaj pa je molil iz dušne potrebe, iz čudne bojzani in nemira, ki mu je obteževal srce.

Pogled mu je nehote splaval po sobi. Okna so se svetila, prameni mesečine so se usipali na strop in na stene . . .

Bil je še deček, ko se je kdaj pa kdaj prebujal v mesečnih nočeh, strmel v svetlobo in sence; bilo mu je tako skrivnostno lepo, a hkrati ga je tresla groza. Zdaj se je nenadoma zastrmel v liso od vlage, ki se je odražala na stropu. Imela je čudovito podobo — spominjala ga je na zver iz apokalipse. Besede očenaša so se mu ustavile, polagoma so se mu izgubile tudi misli. Začumel je . . .

Iznenada ga je nekaj prebudilo, da se je bolesto zdrznil in odprl oči, srce mu je burno razbijalo. Napeto je prisluhnil; zunaj je v presledkih šumel veter, kakor da bi se voda v sunkih zaganjala v veliko kotanjo.

Ali se je motil? Ali so bile le sanje?

Znova je zaprl veke, v tistem trenutku je zopet priletelo v okno, pesek je zazvenel v šipe.

Prej je bil še na pol v dremavici, a zdaj ga je predramilo do mozga. Dvignil se je na postelji in se zastrmel v okno.

Čemu se tako plaši?

Pomilovalno se je nasmehnil. Ali je mar prvič, da ga kličejo sredi noči? Spovedat pojde.

To mu je bilo skoraj po volji. Pot v kako samoto ga bo raztresla in razvedrila, hoja po strmini utrudila, da bo trdno prespal ostanek noči.

Vstal je in se naglo oblačil v mesečini.

Kdo želi zadnje tolažbe? V duhu je naglo preletel vso vas, nikjer kakega bolnika. Pač — stara Breškonka zadnji čas ni več zahajala v cerkev.

Odprl je okno, ki je gledalo na dvorišče. V senci je stal možki in gledal navzgor.

„Ti si, Breškon? Takoj.“

„Ne,“ se je oglasil mož. „Nisem. Stopite dol!“

Kdo? Ni ga spoznal.

To ga je nekoliko osupnilo. Morda se je zgodila kje nesreča. Ali pa ga res kličejo v kako samoto.

„Spovedovat?“ je vprašal. „Kam?“

„Ne, ne, gospod!“ Oni spodaj je govoril pritišano, da ga je komaj razumel. „Pridite dol! Naglo!“

Čedermaca je obšla nejasna slutnja, da so ga mravljinici spreleteli po telesu.

Tiho, po prstih je stekel po stopnicah v vežo. Odklenil je vrata, ki so vodila na dvorišče.

Mož, ki je dotlejal stal v senci, je stopil v mesečino. Bil je oblečen le na pol, gologlav, čevljev ni imel zavezanih, jopič si je bil ogrnil čez ramena.

„Gospod, po vas gredo,“ je zašepetal.

Čedermac ga je spoznal. Bil je Birtič.

„Pome? Kako — pome? Kdo?“

„Saj veste. Odpeljati vas nameravamo. Spodaj, na cesti, čaka avto. Kmalu bodo v vasi.“

Čedermac je stal kot od strele zadet in gledal v moža, kakor da mu ne more verjeti.

Bila je resnica. Birtičev obraz je bil ves zresnjen, izražal je prepadenost in strah.

V trenutku je Čedermacu sto misli spreletelo možgane. Prefektova grožnja, otroci na vrtu, Žef Klinjon, tajnikova psovka, zdravnikovo opozorilo . . . Vse je bilo usodno, logično povezano med seboj.

Kaj se je zgodilo, da si upajo? Nekaj se je zgodilo. Ali je res že vse izgubljeno?

„Pa ponoči?“ se je zavzel z umirajočim glasom.

„Ponoči. Zaradi ljudi. Ne marajo delati šuma. Čakajo, da pospi vas, sicer bi bili že tu . . .“

„Pa kako si to izvedel? Kdo ti je povedal?“

„Izvedel sem pač,“ je mož skomignil z rameni; o tem ni maral govoriti. „Odšel sem skoz okno zadaj, da me ne bi kdo videl, pa čez njive in vrtove . . . Pa nikomur ne omenite, da sem bil jaz! Najbolje, da pobegnete. Mi vas ne pustimo odpeljati . . .“

Čedermaca so obhajali mešani občutki divjega poguma in plahosti, čudno ga je spreletavalo po telesu. Ni se mogel odločiti v enem samem trenutku.

Rad bi bil ostal, sklical vso vas in se pred očmi vseh dal odpeljati. Ne prostovoljno; ne prej, da bi ga uklenili kot hudodelca.

Pa se je zbal posledic. Ne zase, za druge. Kaj je rekel Birtič? Da ga ne pustijo odpeljati. Kaj se lahko zgodi?

A kaj, če pobegne? Kam? Za koliko časa?

Od stiske je čutil vročino po telesu.

„Nikamor ne pojdem!“ je rekel. „Tu sem, tu tudi ostanem.“

„Nikarte, gospód!“ mu je Birtič vroče prigovarjal. „Bog ve, kaj lahko nastane. Za zdaj se skrivajte. Ko se vse poleže, se boste vrnili. Saj to pač ne more večno trajati.“

Moža je bila sama treznost. Tvegaj je, da ga je opozoril, a preveč se ni maral izpostavljati . . .

Čedermac je sklonil glavo, kakor da so mu težke misli ko skala legle na pleča. Globoko je vzdihnil in zopet dvignil obraz.

„Pojdem,“ je rekel zamolklo. „Ne bojte se, nihče me ne najde.“

Dal mu je roko.

Mož je že izginil čez vrt, a on je še vedno stal na mestu in gledal v mesečino. Nato se je zdrznil in odšel v hišo.

Treba bi bilo pohiteti. Toda ko je zaprl okno in prižgal luč, da se odpravi, ga je obšlo tako malodušje, da se je sesedel in topo zastrmel predse.

Čemu ga preganjajo sredi noči, starca, ki se bo moral poslej ko zločinec potikati po tujih krajih? Ali se jim res ne smili njegova starost?

Storilo se mu je neznansko bridko in mu vzelo vse moči. Nikamor ne pojde, saj tudi ne more. Tu ostane, pa naj store z njim, kar jim ljubo in drago.

Malodušje je trajalo le nekaj minut. Občutki so se mu menjavali naglo kot aprilsko vreme.

Porodil se mu je čisto jasen načrt. Pojde, da, pojde, a se ne bo potikal po cestah in samotah kot izgubljen cucek. Pred ljudi bo stopil in se branil, dokler je svoboden. Če bo branil sebe, bo branil tudi Njega.

Naglo se je dvignil in pogledal skozi okno. Vas je bila mirna, tiha, temna, le pri Vancu je še gorela luč.

Naglo, tresoč se po vsem telesu, se je odpravljaj na pot. S seboj je vzel le nekaj denarja.

Postal je in se s tesnim občutkom ozrl po sobi.

„Saj se vrnem,“ je pomislil v tolažbo.

In Katina? Imela je trdno spanje, v nočeh se zlepa ni kdaj prebudila. Ali naj jo pokliče in ji pove? Ne bi bilo konca solza in stokanja. Saj mu tako ne more pomagati.

Med tihim šepetanjem očenaša je odšel po stopnicah in stopil na dvorišče. Da bi ne delal nepotrebnega šuma, ni zaklenil vrat za seboj.

Odšel je čez vrt, preplezal zid in padel na stezo, ki je vodila prek obronka nad vasjo.

bo še

iz našega zdomstva

anglija

Zdi se, da je rožnovenski mesec minil kot blisk. Prišel je, posvetil s svojimi izjemno lepimi sončnimi dnevi in že je za nami.

Redno mesečno srečanje v našem londonskem domu komaj kdaj omenjamo. Postalo je preprosto kot kruh (beri potica, biškoti ipd.), ki ga dobre gospodinje brez oznanjanja zvesto prinašajo. Fantje pa poskrbe za črnino, ki uglaši glasilke. In potem pojemo in pojemo — uro, dve, tri? (Pojemo bolje in glasneje kot pri maši. Zanimivo.) In se tako nezavedno uglašamo v harmonijo duše in srca, ki jo izrazi še ne sedemletni Marko žarečih oči: lepo poema! Ko se vse razide, pove naš Peter splošno počutje takole: no, hvala Bogu, lepu je blu.

Da, hvala Bogu! Učimo se vsak dan zavestne hvaležnosti Gospodu. Pravijo, da hvaležnost vsebuje ma-

Takole sta Zajčeva Joži in njen mož Robi v Keighleyu zarezala v skupno bodočnost konec letošnjega julija. Pristrčna voščila!

razširi, raztegni se krog domovine ...
kamor stopi mi noga — na tvojih sem tleh ...
kamor nese me jadro — na tvojih valeh ...
kamor hoče srce — pri svojih ljudeh ...

(oton župančič)

gično moč. Z njo gotovo boljšamo in lepšamo svojo usodo.

Vsem dragim bralcem Naše luči pošiljamo Slovenci z Otoka pristrčna božična in novoletna voščila. Nazdravljamo s Prešernovo mislijo, ki že 150 let čaka uredništva — (pa kaj, Kristusova želja, da bi bili vsi eno ... tudi čaka): žive naj vsi narodi ... prepričani bo iz sveta pregnani! Kajti edina moč, ki ustvarja čudeže, je življenjska preprostost, izžarevanje vere, upanja in ljubezni.

avstrija

KOROŠKA

SPITAL OB DRAVI — V nedeljo, 20. oktobra, je po dolgem trpljenju umrl za srčno kapjo g. Jože Rajšp. Rodil se je v zavedni slovenski družini 6. marca 1915 pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Doma so imeli lepo posestvo. Leta 1945 je bila vsa družina izseljena, ker se je oblastnikom zahotelo po lepem posestvu. Izseljeni so bili kot „volksdeučerji“. Po dolgi odisejadi so prišli na Koroško in živeli v taborišču Treffling nad Millstattskim jezerom, potem v Spittalu. G. Jože je bil med vojno mobiliziran v nemško vojsko, potem pa se je preživljal kot dober delavec, dokler ga ni zadela možganska kap. Pred leti se je pojavila še bolezen na požiralniku. Bil je operiran v Gradcu. Ves čas je zanj požrtvovalno skrbela njegova žena Marija, ki obenem skrbi za kapelo v Spittalu. Poleti se je zdravstveno stanje začelo slabšati in 20. oktobra je dočrpel. Pokopan je bil v

Pokojni Jože Rajšp iz Špitala

Spittalu v sredo, 23. oktobra. Na zadnji poti so ga spremljali štirje duhovniki: salezijanec g. Podbevšek in g. Rovan, njegov rojak in župnik v Slovenjem Plajberku, g. Jančar in madžarski duhovnik. Naj v miru počiva. Ženi Mariji, sestrama Ančki in Mariji ter bratu, ki živi v Gradcu, naše iskreno sožalje.

Šele zadnje čase je postalo bolj splošno znano, da je v Glinjah na Koroškem pokopanih 16 slovenskih beguncev (13 moških in 3 ženske), ki so bili umorjeni 13. maja 1985 v Reichmannovem gozdu. Kdo jih je „osvobodil“, ni menda nobenega dvoma.

Ko je skupina ljudi, ki so se 1945 tudi umaknili iz matične Slovenije, zvedela za ta grob, na katerem ni bilo nobenega spomenika, križa, sveče ali rože, so se odločili, da postavijo tem žrtvam spominsko ploščo. Res so naročili marmornato

ploščo (130 krat 90 cm) s slovenskim in nemškimi napisom. Za Vse svete je plošča že stala na grobu. Tedaj so na grob položili tudi venec, postavili šopek rož in prižgali 16 sveč.

Po mnenju tistih, ki so grob videli, je ta zelo lep.

PREDARLSKA

13. oktobra smo se po maši v Dornbirnu odpravili člani pevskega zbora na *izlet* v Weinberg.

Medtem ko nam na Predarlskem vreme ni bilo posebno naklonjeno, nam je kasneje sijalo čudovito jesensko sonce. Z obeh strani ceste smo občudovali prelepe nasade jabolk, saj je ta predel Nemčije ob Bodenskem jezeru za sadje posebno primeren. Vinske gorice so nas spominjale na naše Haloške gorice, manjkalo je le še klopotcev.

Opoldne smo imeli v Weinbergu skupno kosilo, popoldan smo si pa ogledali baziliko: eden od tamkajšnjih patrov nam je razložil zgodovino te čudovite cerkve in njene znamenitosti. Po ogledu cerkve smo si ogledali še kraj sam.

Proti večeru smo se srečni vračali na Predarlsko. Ves dan nas je spremljala dobra volja in slovenska pesem. Seveda smo si nakupili tudi precej kil jabolk, božjega blagoslova te pokrajine.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Praznik vseh svetnikov smo praznovali s peto mašo. Popoldne smo se pa zbrali na pokopališču v St. Martinu in opravili tam naše molitve za mrtve. Vernikov je bilo letos manj kot druga leta. Mnogi so se odpeljali domov na grobove.

V nedeljo, 3. novembra, smo v centru praznovali *rojstni dan* ge. Silve Joun roj. Lesjak. Njej se moramo zahvaliti, da je naš center vedno čist. Pa tudi sedaj v glavnem vodi našo kuhinjo, čeprav je že več let penzionistka. Saj smo praznovali njeno 65-letnico. Za njeno požrtvovalnost smo ji vsi hvaležni.

10. novembra so karmeličanke praznovale *125-letnico*, okdar so se naselile v Linzu. Ker je bila cerkev zaradi slavlja zasedena, smo se umaknili v uršulinsko cerkev. Po maši smo pa v centru obhajali sv. Martina. Ob igranju harmonike smo prepevali.

V nedeljo, 8. decembra, bo zaključna slovesnost 200-letnice linške škofije. Škof je povabil vse vernike, da se slavlja udeležijo. Napovedani so tudi trije slovenski škofje in kot zastopnik tržaškega škofa bo prišel msgr. dr. Lojze Škerlj. To nedeljo slovenske maše ne bo. Pač pa

Slovenci iz Predarlske pri maši na prostem.

bomo imeli mašo na predvečer 7. decembra. Maševal bo eden od slovenskih škofov. Seveda so takrat zaželjene tudi narodne noše. V nedeljo, 8. decembra, pa naj bi vsaj zastopstvo Slovencev bilo pri slovesni maši, ki jo bo imel kardinal dr. König ob somaševanju vseh avstrijskih in tujih škofov.

Natančen program boste zvedeli po oznanilu. Izselski duhovnik pričakuje, da bodo zlasti pri slovenski škofovski maši prišli vsi, ki bodo mogli.

Že sedaj opozarjamo, da bomo imeli na sveti večer ob 22. uri mašo v uršulinski cerkvi. Pred mašo bo priložnost za spoved. Na praznik sv. Štefana bo pa maša ob 16. uri popoldne v karmeličanski cerkvi. Po maši bo v centru božičnica. Upamo, da nas bo tudi takrat zabaval ne več trio, temveč kvartet SADL. Imamo namreč novega harmonikarja.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Pri oktobrski maši so bili med nami spet bogoslovci, ki so skupaj z g. Čukom poskrbeli za petje med mašo. Po maši smo se dogovorili, da bomo imeli 15. de-

cembra po maši v semenišču spet božičnico. Program bodo pripravili bogoslovci. Freilassinške žene bodo poskrbele za pecivo, izseljenski duhovnik bo pa zadolžen za kuhano vino. Upamo, da bo udeležba takrat dobra in da bodo tudi rojaki iz Salzburga takrat navzoči v večjem številu.

TENNECK — Lepo je bilo v Tennecku na drugo novembrsko nedeljo. Čeprav se je vreme bolj kiso držalo, je dosti ljudi prišlo k božji službi, med njimi 8 Halleinčanov in Trstenjakova iz St. Johanna. Po maši smo zavili v dvorano. Za muziko je poskrbel g. Tone Krklec. Za krčmarja je bil pa to pot kar izseljenski duhovnik. Če je Kristus o sebi dejal „Sin človekov je pa med vami kakor tisti, ki streže“, zakaj ne bi smel to tudi duhovnik delati. On je bil z delom zadovoljen, upa, da so bili z njim zadovoljni tudi gostje. Po štirurnem slavlju sv. Martina smo se ob devetih zvečer razšli.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat kar po vrsti nekaj veselih in žalostnih novic:

V družini Štemberger-Gillis, Bruselj, se je 22. julija rodil drugi sinček Christophe. Novorojenčku želi mo obilo božjega varstva.

V župni cerkvi St. Joseph, Charleroi (Broucheterre), se je 14. septem-

Pok. Pavle Nedižavec iz Elougesa

Pokojna Kristina Lipošek iz Marcinella

bra poročil g. Rudy Krajnc iz Mont-sur-Marchienne z gdč. Donate Mansard iz Longwyja (Francija). Dva tedna kasneje, 28. septembra, smo imeli še eno poročno slavlje v župni cerkvi Saint-Hubert v Loverval, ko se je poročil g. Tony Štumpfl z gdč. Dominique Gomez iz Couilleta. Obema novonastalima družinama naše čestitke!

Zabeležiti še moramo, da so nas zapustili tile rojaki in rojakinje: 9. septembra je umrla ga. Pavla Zuljan, vd. Marinič iz Havré; 21. septembra je umrla ga. Silva Zupanc, por. Zardai iz Bouffioulxa; 6. oktobra je v Boussu umrla ga. Albina Kenda, vd. Tavčar; 17. oktobra je umrla ga. Kristina Lipošek, vd. Knap; 23. oktobra pa je umrl g. Pavle Nedižavec iz Elougesa. Priporočamo v molitev vse te naše rojake in rojakinje. Naj počivajo v miru! Svojcem naše sožalje!

Že sedaj vabim vse, da se polnoštevilno udeležite slovenske božične svete maše v sredo, 25. decembra. Skupaj bomo prepevali naše lepe božične pesmi in si voščili novo leto 1986!

Milosti polne božične praznike in srečno novo leto Gospodovo 1986 vsem rojakom in rojakinjam v Belgiji in drugod po svetu želi slovenski izseljenski duhovnik Kazimir Gabcerc.

LIMBURG-LIÈGE

Srebrni jubilej SLOVENSКИH DNEVOV v Belgiji

11. in 12. oktobra je „Slomšek“ slavil 25. SLOVENSKI DAN.

V petek, 11. oktobra zvečer, je Slomšek priredil recepcijo, ki so se je udeležili sodelavci, zastopniki bratskih društev, Cerkve in oblasti z županom g. Smeetsom na čelu. Predsednik g. Bernard Žabot je pozdravil navzoče in v zvestim sodelavcem izročil diplome in spominske darove. Predsednikove besede je v flamščini tolmačil tajnik g. Stani Revinšek. Dolgoletni in zaslužni predsednik g. Stanko Revinšek je bil imenovan za častnega predsednika društva Slomšek.

Na predsednikov pozdrav je odgovoril župan g. Smeets in društvo izročil spominsko darilo.

G. Polde Cverle, voditelj Vesele mladine, je kratko prikazal pot naše mladine in se zahvalil vsem sodelavcem, posebno ustanoviteljici Vesele mladine in njeni pokroviteljici ga. Anici Varzsak-Kosovi.

Pri recepciji so bili navzoči tudi naši gostje iz Gorice. Kot slovenski politični zastopnik v goriški pokrajini se je oglasil dr. Špacapan in izročil pozdrave svoje politične stranke Slovenske skupnosti in pozdrave pokrajinskega predsednika. V imenu pevskega zbora Mirko Filej je

Pokojna Lojzka Kapler, zvesta članica naše skupnosti, o kateri smo poročali v oktobrski številki Naše luči.

„Slomškov“ mešani zbor je na jubilejni proslavi Slovenskega dneva v Eisdenu svojo poslanstvo veljavno opravil.

govoril naš stari prijatelj in častni predsednik Slomška g. Viktor Prašnik. Čestitali in spominske darove so izročili tudi zastopniki bratskih društev: Društva sv. Barbare iz Maasmechelena, Zvona, Slovenske folklorne plesne skupine, društev sv. Barbare iz Heerlen-Brunssuma

in Geleena ter Škrjančka iz Holandije. Za zaključek je „Mirko Filej“ pod vodstvom g. Zdravka Klanjščka zapel dve, tri pesmi.

Nato so si gostje v posebnem razstavnem prostoru ogledali dve razstavi. Ga. Anica Varzsak-Kos je pripravila razstavo Iz življenja naše

skupnosti, krajevni duhovnik Vinko Žakelj pa je razstavil svoje Višarske motive s tromeje med slovanskim, germanskim in latinskim svetom, kjer so slovenski pradedje namesto mejnika postavili cerkev. Gostje so si obe razstavi ogledovali z velikim zanimanjem.

„Vesela mladina“ je pri obhajanju srebrnega Slovenskega dneva v Eisdenu s svojimi novimi plesi vzbudila navdušenje navzočih.

Naslednji dan se je slovesnost začela s službo božjo, ki jo je vodil msgr. dr. Kazimir Humar, poznani prosvetni delavec in urednik Katoliškega glasa na Goriškem. Somaševali so g. Nace Čretnik, direktor slov. kat. misij v Franciji, g. Stanko Kavalar iz Pas-de-Calaisa, hrvaški duhovnik g. Drago Rogina iz Lièga, g. Kazimir Gaberc iz Charleroi in domači duhovnik, ki je imel priložnostni nagovor.

Kulturni program so začeli naši najmlajši iz Biba šole, ki jo z veliko ljubeznijo vodi ga. Anica Varzak-Kosova ob sodelovanju gdč. Olge Mrgole in g. Vilija Roglja. Njihovo pesem in ples so nagradili z veselimi ploskanjem.

Sledil je Slomškov zbor, ki je pod vodstvom g. Vilija Roglja lepo zapel nekaj pesmi. Rož, Podjuna, Zila in Pa se sliš' svet'ga Vida zvon sta kot nalašč za ta zbor.

Moški zbor Mirko Filej nam je izredno občuteno podal skoro celovečerni program. Z uspehom se loti tudi težjih skladb. Polna dvorana jih je navdušeno pozdravila in pazljivo sledila njihovemu izvajanju.

„Lepu je blu!“

Na žalost nismo mogli klicati „bis“, ker je bil še obširen program pred nami.

Po pevskih točkah sta prišli na vrsto plesni skupini Vesela mladina in hrvatska skupina Vatroslav Lisinski iz Lièga. Obe skupini sta nas prijetno presenetili z veselimi in skrbno pripravljenim programom.

Program je trajal več kot 4 ure, pa je v dvorani, posebno ob nastopu pevcev, VLADALA POPOLNA TIŠINA. Znak, da je izvajanje nastopajočih bilo na višini, občinstvo pa kulturno osveščeno.

Med programom so si gostje in gostitelj izmenjali spominske darove in odličja.

Prosto zabavo je v splošno zadovoljstvo vodil ansambel Lojze Hlede iz Števerjana.

V dvorani so bili navzoči zastopniki krajevnih oblasti, kulturnih ustanov in jugoslovanske ambasade.

Iskrena hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali na odru ali v dvorani.

In jutri?

O tem smo govorili že v novembrski Naši luči.

Le to ali ono bi še pripomnili.

Nastopajoči so se izredno potrudili, da bi njihov nastop bil čim bolj popoln. „Mirko Filej“ se je vadal trikrat tedensko in zadnje čase celo DNEVNO. V Belgijo je prišel na svoje stroške. Kakšna kulturna in narodna OSVEŠČENOST! In mi?! Slomškov zbor se ne more kosati z „Mirkom Filejem“, vendar se je tudi on zelo potrudil, da bi zapel čim boljše. Zasluži priznanje in zahvalo vseh, ki se čutijo Slovence in kulturne ljudi. Lani smo Veselo mladino malce pokritizirali. Letos so spet kot nekoč svoje poslanstvo častno izvršili. Tudi „Vatroslav Lisinski“ je presenetljivo napredoval od zadnjega nastopa med nami pred 2 leti. Kjer je DOBRA VOLJA, je vse mogoče tudi v težkih okoliščinah.

Še besedo tistim, ki iz neopravičljivega razloga že vsa leta blestijo po svoji ODSOTNOSTI. Čisto mirno jim povejmo, da je dvorana bila POLNA tudi brez njih... Največjo škodo trpijo oni sami.

Vedno znova doživljamo, kako je narodno, kulturno, krščansko in človečansko OSVEŠČANJE nekaj počasnega. Človek se ne more izmotati iz zagledanosti vase, v svojo osebito. Povsod vidi samo sebe.

To je ena največjih bolezní sodobnosti.

Proti tej bolezni se moramo boriti mi vsi.

Pokojna Ivanka Zorko iz Noyelles-s-Lensa

Skušajmo se vzgojiti v močne, razgledane, plemenite, bistré in širokogrudne OSEBNOSTI, osebnosti, ki vedo, kaj so in kaj hočejo.

Mi moramo VIDETI in RAZUMETI, kaj se dogaja v nas, okoli nas in v družbi.

Videti in razumeti!

Sestre in bratje, nujno moramo najti čas in voljo za branje, študij, razmišljanje, izmenjavo misli in MOLITEV.

To je edina pot, ki vodi v veljaven SLOVENSKI DAN.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Na sveti večer (24. decembra) bo polnočnica ob desetih zvečer, priložnost za zakrament sprave od devetih naprej, na božič in novo leto pa bo maša ob petih popoldne.

Na Silvestrovo bo zahvalna maša ob osmih zvečer, pred silvestrovanjem.

Ves mesec december je v Slovenskem domu *razstava slik in akvarelov* slovenskega slikarja Janka Orača iz Novega mesta.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 8. decembra, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

LA MACHINE (Nièvre)

Vsi rojaki ste vabljeni k maši, ki bo v nedeljo, 8. decembra, ob pol dvanajstih v župni cerkvi.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

V dobi tolikih brodolomov v družinah je prav mesec december s svojimi družinskimi prazniki vsem zaželeni čas, v katerem hočemo zopet obnoviti medsebojne vezi zvestobe in prijateljstva.

Praznik sv. Barbare, zavetnice naših rudarjev, bomo praznovali z mašo v Méricourt-Minesu 4. decembra ob 10.30 uri. Po maši bo skromna zakuska.

Sveti Miklavž bo obiskal našo mladino 8. decembra ob štirih popoldne. Prišel bo v farno dvorano Matere izseljencev v Méricourtu.

Polnočnice 24. decembra: v Bruay-en-Artoisu ob 19. uri, v Liévinu ob 21. uri, v Méricourtu ob 24. uri (opolnoči). Božične maše po nedeljskem redu.

Priprava na božič z duhovnimi obnovami in priliko za spoved: Vendin-le-Vieil 14. decembra ob 17. uri (Fosse VIII); Armentières 15. decembra ob 16.30; Carnières 21. decembra ob 19. uri; Croisilles 22. decembra ob 16. uri; Tourcoing v kapeli Pomočnice duš v vicah, rue d'Austerlitz, 1. decembra ob 16.30. Po maši obisk svetega Miklavža.

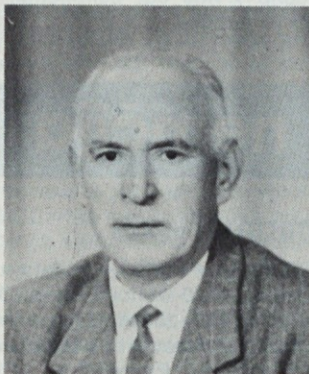
Sv. krst sta sprejela v Méricourtu Rudy Saje in Loic Depoilly. Srečnim staršem naše čestitke.

Vsem rojakom milostipolne božične praznike!

FREYMING-MERLEBACH

V nedeljo, 20. oktobra, smo se zopet zbrali na *celodnevem srečanju* v našem slovenskem duhovnem centru v Merlebachu. V čem je bilo to celodnevno srečanje? Ob desetih smo imeli slovesno peto mašo v naši slovenski kapeli, ki dobiva

Pokojni Viktor Moltara

svojo dokončno podobo, saj smo dela že končali. Po maši je sledilo krajše kramljanje v zgornjih prostorih našega doma. Opoldne pa so nas skrbne kuharice in neutrudni kuharji (peki) povabili k skupnemu obedu, pri katerem je bilo navzočih čez 130 ljudi, tako da smo tudi pri obedu začutili medsebojno povezanost in prijateljstvo.

Med kosilom, ki je izvrstno teknilo, sta igrala dva mlada fanta iz naših liturgičnih ekip (Etienne in Alain), ob treh popoldne pa smo se zopet zbrali v kapeli in ob petih litanijah in blagoslovu z Najsvetejšim povzdignili duha k Bogu.

Po tej popoldanski slovesnosti smo se razšli okrepani telesno kakor tudi duhovno. Kdor ni prejel pečiva in kave po obedu, si ga je privoščil po popoldanski svečanosti. Nekateri so vztrajali do večernih ur v pogovoru in petju znanih domačih pesmi.

Iskren Bog plačaj vsem, ki darujete svoj čas in tudi materialno prispevate k temu, da ostanejo naša kosila po 30 fr. in so na ta način dostopna vsem.

Na to nedeljo je bila zbirka namenjena za spomenik msgr. Stanka Grimsa, ki smo ga položili na njegov grob. Stal nas je 10.500 fr. Vsem, ki ste že prispevali in ki boste še darovali v ta namen, se pri srčno zahvaljujemo.

Naši rajni. — Gospod Viktor Moltara je odšel po plačilo k Očetu dne 21. avgusta 1985 v bolnici Freyming-Merlebach. Pogrebna maša je bila 23. avgusta v cerkvi sv. Mavricija v Freymingu. Bil je dolgoleten član društva Slomšek in vnet raznašalec Naše luči.

Gospa Christine Bizaj, rojena Figelj, je po daljši bolezni umrla v Hospice Ste Elizabeth v Merlebachu dne 11. 10. 1985. Rojena je bila 15. maja 1897 v Sv. Mavru pri Gorici. Njeno telo smo položili v grob v Morsbachu dne 14. oktobra.

Neenadne smrti je umrl brat naše-ga častnega predsednika slovenske katoliške misije gospod Uroš Colija v Farébersvillerju, v starosti 53 let. Maša zadušnica se je zanj brala v

Merlebachu, kamor smo ga dne 9. novembra pospremili na njivo zadnjega počitka.

Vsem svojem pokojnih izrekamo sožalje in se pridružujemo njihovim molitvam.

NICA

Za Vse svete smo se tudi letos zbrali v novi župnijski cerkvi na Ariane, izpod največjega pokopališča v Nici, ter se pri maši in posebnem opravilu spomnili vseh naših pokojnih. Tam nas zelo radi sprejmejo in domačini zelo radi pohvalijo petje slovenskih pesmi pri maši. Zahvala gre g. Metodu, ki zelo pridno vadi, da bi čim boljše mogel spremljati na harmoniju naše petje pri slovenski maši. S svojo močno voljo in vztrajnostjo je že veliko dosegel, da že spretno spremlja petje, čeprav med tednom opravlja zidarska dela. Kdor opravlja taka in podobna težka dela, ne more imeti tako gibčne prste kot to zahteva igranje na orglah. Zato veliko vadi in ves svoj prosti čas uporabi za vajo, da more spremljati petje pri slovenski in potem še pri hrvaški maši. Naj mu Bog poplača njegovo požrtvovalnost.

Začenjamo adventni čas kot pripravo na praznik Gospodovega rojstva. Resno vzemimo ta čas in pripravimo tudi svoje srce, da se v njem rodi in naseli Jezus s svojo milostjo.

Vse adventne nedelje bo pred sveto mašo prilika za spoved, na zadnjo nedeljo pred božičem pa bo na razpolago tuj spovednik.

Za božič bo maša-polnočnica zvečer ob 11. uri v naši kapeli, na božič sam pa zjutraj ob 10. uri.

Vsem rojakom želimo vesel božič in da bi Jezusovo rojstvo vsem prineslo zveličanje.

MARSEILLE

Slovenci se bomo na praznik Gospodovega rojstva pripravili s slovensko mašo na zadnjo adventno nedeljo, 22. dec. popoldan, ob 5. uri v Septèmesu. Pred mašo bo prilika za božično spoved. Vsi ste toplo vabljeni.

italija

RIM

„Kakor pomlad, ki nikoli ne mine“

(Koncert slovenske mladine iz Stuttgarta v Rimu dne 27. 10. 1985)

Ko smo gledali mlade srednje- in višješolce in poslušali njihov glasbeni koncert slovenskih pesmi v dvorani Slovenika, se nam je v resnici zdelo, kot da bi nas sredi poznega jesenskega večera zajel nov val pomladi.

Goste, ki jih je vodil g. Ciril Turk, ki poleg duhovne skrbi za slovenske izseljence v Stuttgartu in okolici posveča svoje delo tudi kulturnemu in narodnemu napredku tamkajšnje slovenske mladine, sta pozdravila v imenu Slovenika g. rektor mons. dr. Maksimilijan Jezernik, za tukajšnje društvo Slomšek pa tajnica društva, ki je v svojem pozdravu med drugim poudarila: „Vsi rimski Slovenci vas, dragi mladi rojaki iz Stuttgarta, z velikim veseljem pozdravljamo in vam izrekamo iskreno dobrodošlico. Hvaležni smo vam, da boste prinesli med nas slovensko besedo in slovensko pesem.“

Mladi rojaki so izvedli svoj koncert s številnimi glasbenimi instrumenti, med katerimi ni manjkalo harmonik in citer.

Za uvod je g. Turk predstavil mlade igralce, saj so še vsi srednješolci, razen nekaj univerzitetnih študentov. Pripomnil je, kako lepo bi bilo, če bi bil kdo od teh, ki danes tu nastopajo, poklican in duhovniški stan in bi prišel nadaljevat svoj študij sem v Slovenik.

Gostje so poleg slovenskih narodnih pesmi zaigrali tudi nekaj pesmi drugih narodnosti.

Ob zaključku koncerta je g. Turk prikazal s filmom delo in življenje Slovencev v Stuttgartu. Tako smo sledili delu v tovarnah in na drugih službenih mestih in življenju v velikem mestu in skromnih slovenskih domovih. Posebej so ugajali posnetki mogočnih prireditev, ki jih Slovenci v Nemčiji prirede vsako leto za Binkošti in katerih se udeležu-

je tudi njegova mladinska skupina. Omenil je skrb slovenskih staršev, ki spremljajo to mladino na vaje in nastope; prav tako je omenil tudi trud in veselje mladine, ki v tujini raste in dela v zvestobi velikim vrednotam, materi, domovini in Bogu.

Ob navdušenem ploskanju in odobravanju vseh navzočih je tajnica poklonila v znak priznanja in zahvale g. voditelju lep slovenski šopek; nato je sledil družabni večer. Rimski Slovenci smo se razgovarjali z nastopajočimi in njihovimi starši. Vse je zajela prijetna in iskrena domačnost, ki jo v tujini vedno tako zelo pogrešamo. Posebej smo bili veseli gospe iz Stuttgarta, ki je poprej več let z nami živela v Rimu.

Ko smo se poslavljali, je bilo v nas vseh globoko prepričanje: slovenska mladina, slovenska pesem, slovenska domačnost in iskrenost so za nas kakor pomlad, ki nikoli ne mine.

B. R.

luksemburg

Najprej povemo, da je 21. sept. v Straßnu *umrla* gospa Alojzija Medvešek, roj. Križnik, vdova, doma blizu Tolmina. Kakor njen mož, tako je bila tudi ona zelo vesela, ko je prišel v hišo slovenski duhovnik in ga prosila, naj bere maše za pokojnega moža. Pozanimala se je, kako je s Slovenci drugod, zlasti s tistimi, ki so v Luksemburgu in so njene znanke in prijateljice. Bog ji daj večni pokoj.

Naj povemo še to, da smo v naši vojvodini ustanovili slovensko društvo Snežnik, ki ima 40 članov in da se kolikor mogoče redno zbiramo na naših družabnih sestankih.

CANTEBONNE-VILLERUPT

Gospa Kristina Lefflot, ki je bila spomladi dolgo časa v bolnici in so ji morali odrezati levo nogo, je zdaj zopet doma, vsa vesela, da je mo-

gla zopet priti v svoje stanovanje. Na vozičku se prepeljava iz sobe v kuhinjo in nazaj. Stanovanje ji pridejo seveda uredit drugi, ki ji prinesejo tudi vse potrebno za prehrano. In takrat, ko kdo pride na obisk, se tudi še uči in vadi hoditi.

CLOUANGE

Gospa Walch je v nedeljo, 10. novembra, obhajala 90-letnico in ji je v ta namen občina po posredovanju in zaslugah njene hčerke organizirala slovesno kosilo in večerjo. Gospa Walch je bila operirana na očen in skoraj nič ne vidi. Nekaj časa je redno hodila na naša prvomajska romanja v Habsterdick. Vsi, ki ste hodili na romanja, ste jo gotovo ohranili v spominu. Naj ji gre do v imenu nas vseh iskrene čestitke in najboljša voščila za bodočnost.

HOMECOURT

Hudo nas je prizadela novica, da se je v Ardenih z avtom *smrtno ponesrečil* g. Franc Tepeuš, krojač, nastanjen v Homecourtu, star 71 let. Odveč bo povedati, da je bilo pri pogrebu na vseh vernih mrtvih dan mnogo ljudstva.

Njegovi družini in drugemu sorodstvu naše iskreno sožalje.

BEUVANGE

Že od septembra je paraliziran po celi desni strani g. Franc Seseš. Ne more na noge in tudi govoriti ne more. Njegova žena zelo požrtovalno skrbi zanj. Naj nam ta primer in vsi drugi bolniki, ki jih poznamo, vzbudijo v nas čut usmiljenja, pomoči in molitve.

nemčija

STUTTART-okolica

Z mladino v Rimu. — V letu mladine in ob 1100-letnici smrti sv. Metoda je od 26.—30. oktobra poromalo v Rim 29 slovenskih mladincev iz Württemberške. Pridružili so se jim

Narodne noše so dragocena in draga zadeva. Prenovitev in dopolnitev gorenjskih noš je stalo slovensko župnijo v Stuttgartu visoke vsote. Za srebrni jubilej njenega obstoja pa tudi v tem oziru ni štedila, saj gre za kulturno zadevo. Posnetek je s praznika Presv. R. Telesa letos.

Očetovski dan na Hohenrechbergu na Vnebohod letos je kar dobro zaposil družinske poglavarje. Žene in otroci le čakajo v ozadju, da bodo klobase in čevapčiči pečeni.

starši in nekaj drugih odraslih, da je skupina štela 45 oseb.

Med potjo v Rim smo se ustavili v Milanu in v Firencah in tam obiskali znameniti stolnici. V nedeljo, 27. oktobra, smo v Sloveniku v Rimu priredili slovenski večer za rojake večnega mesta. Mladinski ansambel je izvedel svoj polurni spored poljudnih melodij iz različnih dežel Evrope, od Slovenije do Anglije. Nato smo v enournem filmu prikazali življenje in delo Slovencev na Württemberškem. Po živahnem aplavzu poslušalcev in gledalcev ter zahvalnih besedah rektorja Slovenskega zavoda, gospoda dr. Jezernika, sodeč, je bila ta prireditev zelo informativna in lepo sprejeta.

V ponedeljek, 28. oktobra, je bila skupina ves dan med potjo po Rimu in si ogledala nekaj znamenitih točk mesta, med njimi 4 glavne bazilike ter cerkvi sv. Klemena in sv. Križa. Povsod smo doživljali tisočletne verske in kulturne vrednote naše Cerkve ter si krepčali srce in duha ob spominu na tiste kristjane, ki so se popolnoma žrtvovali za svojo vero.

Med potjo nazaj smo se peljali skozi Assisi in Benetke. Preveč vtisov za petdnevno potovanje, gotovo

pa kulturna in verska obogatitev vsem udeležencem.

Pri mladinski molitveni noči. — Med prvim zasedanjem tukajšnje škofijske sinode od 7. do 10. oktobra s temo Posredovanje vere prihodnjim rodovom je bila na sporedu tudi mladinska „molitvena noč“. V torek, 8. oktobra, so se zbrale v cerkvi sv. Moriza v Rottenburgu mladinske skupine različnih narodnosti, da molijo za uspeh sinode. Navzoči so bili tudi sinodali s škofom Georgom Moserjem.

Slovensko mladino je na tem večeru zastopal deklški oktet iz Stuttgarta v narodnih nošah. V svoji točki so ob spremljavi flavt zapele v duetu pesem Sveti Duh, posveti me.

Spominski križci na zahvalnem romanju. — Na praznik Vseh svetnikov, 1. novembra, smo tudi letos priredili zahvalno romanje k Ave Mariji v Deggingen. Blizu 300 rojakov se je podalo na božjo pot, da se tam z molitvijo spomni svojih

dragih pokojnih v domovini in po svetu ter se Bogu zahvalijo za vse prejete dobrine v tekočem letu in si izprosijo duhovnih moči za krščansko življenje. V pridigi je naš delegat, g. dr. Janez Zdešar, prikazal Mater božjo kot posredovalko življenja, saj je svetu darovala Kristusa, fundament večnega življenja. Navzoče matere je pozval, naj z veseljem sprejemajo in ohranjajo življenje, kar je njihova prvobitna in najveličastnejša naloga. Iz Augsburga je prišel na romanje tudi župnik Jože Bucik, da je na orgle spremljal pesmi bogoslužnega sporeda. Po maši, petih litanijah in blagoslovu so vsi romarji dobili spominske križce, dar našega delavca V. J. iz Stuttgarta. Naj nas povezu-

V Jesingenu na Württemberškem praznujejo rojaki svojega prijatelja L. Korošca, ki se je srečal z Abrahamom 10. maja letos.

Škof Curtis Elden iz Helena-Montana v USA je sin slovenske matere iz Tržiča na Gorenjskem. Meseca avgusta letos je obiskal Slovenski dom v Stuttgartu. Bil je vroč dan. Z balkona je občudoval mestno središče.

jejo v zavesti, da bomo našli končno rešitev življenjskega problema le ob križu, drevesu življenja.

FRANKFURT

Zaradi slabega vremena se nas je na letošnjem martinovanju, ki smo ga imeli v soboto, 9. 11., zbralo bolj malo — le okrog 140. Tudi običajnega ansambla ni bilo in so nas tokrat zabavali Stari znanci. Na začetku kar ni bilo pravega razpoloženja, proti koncu pa so bili vsi zadovoljni. Postregli smo s pijačo, klobasami in krofi. Pridni sodelavci so imeli dovolj dela, ker vseh stalnih ni bilo in se je to poznalo.

Ženske so se vrtele po kuhinji, moški so stregli, vsi skupaj pa so po polnoči tudi pomagali pospraviti.

Žal se je pri nedeljski maši poznalo, da smo „lumpali“. Če so najbolj oddaljeni lahko prišli, bi se tudi tisti od blizu lahko naspali do poznega popoldneva. Res bi morali bolj paziti na svojo dušo in ji dajati za-

dovoljive hrane. Morda bo k temu kaj pripomogel bližnji misijon.

OBERHAUSEN

Na jesen je zadnja leta v našem mestu že kar navada, da se srečamo katoličani različnih narodnosti. Prireditev ima naslov „Kirche international“. Vsako leto imamo nekoliko spremenjen program, kako se mestu, javnosti predstavimo. Tokrat smo bili povabljeni najprej k skupnemu bogoslužju v cerkvi sv. Antona v Osterfeldu. Vodil ga je domači župnik, sodeloval je mladinski zborček te župnije. Somaševalo je več izseljenskih duhovnikov; nas je zastopal pred oltarjem diakon Stanko. Maša je bila zares lepo pripravljena, cerkev je bila polna. Mnogovrstnost in različnost obrazov sta dajala vtis vesoljnosti Cerkve. Posebej nas je razveselilo veliko število navzočih slovenskih družin. Nekateri so prišli celo iz Krefelda in Moersa.

Po maši smo bili povabljeni v župnijsko dvorano poleg cerkve, ki pa je bila za to priliko občutno premajhna. Prigrizek za vse so pripravili domačini. Sledil je kulturni program. Tu nas je zastopal kvintet Slovenski fantje iz Moersa.

Nikola in Benjamin Končič sta postala božja otroka

ESSEN

Kapela Marijine bolnice v Altenessnu je že dolga leta priča veselja in tegob Slovencev v tem mestu. Zadnji čas beležimo naslednje vesele dogodke: Sredi oktobra sta pred Bogom in ljudmi sklenila zakonsko zvezo Albin Šošterič in Vlaho Marelič. Obenem je prejel sv. krst desetletni Mayk.

Prve dni novembra pa je bil ta zakrament podeljen dvojčkoma Nikolaju in Benjaminu Končiču. Ponošna starša, ki imata že dve starejši deklici, sta povabila na to praznovanje svoje sorodnike, ki žive bolj na jugu Nemčije. Videti je bilo, kako z veseljem sprejemata tako nenadno povečanje svoje družine, čeprav to nalaga precejšnjo mero novih nalog.

Vsem omenjenim želimo veliko veselja, zdravja in božjega blagoslova.

MÜNCHEN

● Na praznik *Vseh svetih* smo se zbrali k maši v naši župnijski kapeli in v sobi pred njo. Lepa skupina nas je bila. Prav škoda, da ne moremo imeti te maše v cerkvi Sv. Duha (možna bi bila šele ob 19. uri), ker imajo tamkajšnji farani celodnevno češčenje. No, pa so tudi v naših majhnih prostorih vsesvetske pesmi in besedila ustvarila tisto ozračje, ko stvari utihnejo, da spregovori večnost. Tudi na dan *vernih duš* smo se z mašo spomnili naših rajnih.

● Teden dni prej je bila naša *vinška trgatav*. Smisel teh družabnih prireditev je ta, da se stari znanci spet dobimo, se med sabo pogovorimo in se ob domačih melodijah malo poveselimo. V tujini je vse to tako redko, zato pa toliko bolj vredno — prav zato naša fara pripravlja ta družabna srečanja, čeprav se zaveda, da je ta njena dejavnost res čisto na robu njenega delovanja.

Pri maši, ki je morala biti zaradi molitvene ure nemških faranov premaknjena od Sv. Duha v cerkev sv. Nikolaja, ni bilo ravno drenjanja. Pač pa nas je bilo skoraj desetkrat toliko v dvorani, kjer je bilo družabno srečanje.

V prizoru pred Miklavževim prihodom naroča sv. Peter angelom, naj se za na zemljo dobro oblečejo.

Po obdarovanju bi se vse, kar leze in gre, rado fotografiralo skupaj s sv. Miklavžem.

Pri teh naših prireditvah je čutili posebno domačnost, ki je ni mogoče spraviti na papir. Znani obrazi, prijaznost in dobra volja, praznično razpoloženje, družine z otroki, klepet in petje, pa seveda še vse, kar nudi prireditev sama: kvintet s slovenskimi melodijami (to pot so muzikanti z g. Landekarjem na čelu tako živo in lepo igrali, kot menda še nikdar poprej), srečolov s 3000 srečkami in 500 dobitki (električni šivalni stroj, vreden 700 mark, je odšel na Ptuj, 200 mark vredna kuhinjska posoda v Krško, 100 mark vredna odeja pa v Maribor), vesele tekme otrok (v izrezovanju kokoši in v posnemanju glasov), petje dveh deklic, ki sta se sami ponudili za to, petje nekaterih odraslih skupin pri mizah, pa seveda ples, ki ga ni bilo ne konca ne kraja.

Dvakrat na leto se srečujemo k tem prireditvam, že 19 let. In to bo treba ohraniti tudi vnaprej.

● Na naši fari smo začeli pred enim tednom *mesec verskega tiska*. Ob nedeljah si lahko farani ogledajo pred slovensko mašo ali pa po njej slovenske verske knjige, revije in časopise in si jih kupijo. Je že tako, da je treba sredi potrošniškega sveta najti čas tudi za poglobljanje vere, če naj jo ohranimo živo in jo predamo zanamcem. Prav v to pa služi verski tisk. Obenem z njim ponujamo tudi slovenske verske kasete, ki so za ustvarjanje slovenske-

ga in verskega ozračja v družinah nenadomestljive.

● Pripravljamo dve srečanja z versko vsebino: najprej srečanje staršev letošnjih prvoobhajancev, potem pa srečanje zakonskih parov, posebno tistih, ki so se zadnja tri leta udeležili našega zakonskega tečaja.

● Seveda smo pa tudi v polnih pripravah na *miklavževanje*. Otroci, ki bi radi, da jih sveti Miklavž pokliče na oder, se že javljajo. Otroci naše-ga sobotnega tečaja se pa tudi pridno učijo pesem, ki jo bodo svetniku zapeli.

nizozemska

BRUNSSUM

Moški zbor Mirko Filej iz Gorice, ki je sodeloval na Slovenskem dnevu v Belgiji, je v nedeljo, 13. okt., pel pri holandski službi božji v cerkvi sv. Družine. Po maši je zbor pod vodstvom g. Zdravka Klanjščka zapel še dve necerkveni pesmi.

Verniki so naše pevce nagradili z živim ploskanjem.

Nastop Mirka Fileja je za holandsko župnijo bil prijeten in poučen dogodek.

Po maši so pevci bili povabljeni na čašo v farnem središču.

Mirko Filej je tudi v Holandiji slovenski stvari napravil lepo uslugo. Hvala mu!

švedska

„Gorje mu, ki v nesreči biva sam; a srečen ni, kdor srečo uživa sam!“ je zapel naš goriški slavček.

Tedenske maše, še bolj pa vsakomesečna slovenska maša, nas zbirajo in odpirajo širši skupnosti. Oktobra je bilo to še posebej čutili, saj smo kar dve nedelji posvetili bratom in sestram v oddaljenih delih Cerkve, ki potrebujejo naše pomoči. 13. oktobra smo svoj denarni dar pri maši namenili prizadetim ob potresu v Mehiki. Slovensko mašo smo imeli takrat v Jönköpingu, Halmstadu in Helsingborgu. Gospod Stane večkrat pohvali Helsingborčane, da radi in v lepem številu prihajajo, kadar ima tam mašo. Letos so prenovili in povečali svojo župnijsko cerkev ter zgradili nov župnijski dom, zato se je skupaj z drugimi župljani tudi slovenska skupnost malo razživila.

20. oktobra smo v Stockholmu, Landskroni in Malmöju obhajali misijonsko nedeljo. Svoje materialne darove, ki smo jih združili z mašo, smo namenili mladim cerkvam v misijonih.

V petek, 18. oktobra, nas je v Malmöju maša povezala v skupni žalosti, tolažbi in upanju ob pogrebu 48-letnega Ivana Tomšiča, roje-

nega v Trstu. Kljub temu, da so bili zaradi službe mnogi zadržani, se je k maši in pogrebu zbralo veliko rojakov. Pokojni Ivan je bil prijeten družabnik in v Malmöju zelo priljubljen. Še posebej nas je v zadnjem času zblížalo z njim njegovo potrpežljivo in mirno prenašanje trpljenja zaradi težke bolezni, ki je zadnjih šest let izčrpavala njegove življenjske moči. Ženi Svetlani, sestri Pavli, ki živi v Malmöju in domačim doma v Portorožu izrekamo iskreno sožalje s prošnjo Bogu, da se rajnemu Ivanu trpljenje zadnjih let obrne v srečo in slavo poveljanih božjih izvoljencev.

V soboto, 19. oktobra, sta se v župnijski cerkvi v Malmöju zahvalila za dar ljubezni in svojo skupno življenjsko pot povezala s Kristusom in Cerkvijo Franc Branimir Klep, doma iz Križevcev pri Ljutomeru, in Reza Štefanac, doma iz Slavonske Požege. Ob tem njunem prazniku se z njima veselimo in jima želimo obilje božjega blagoslova.

švica

Poročilo o srečanju na Trški gori in romarskem izletu na Ziteil je sicer malo zapoznalo, vendar povsem opravičeno, ker je pač romanje v Einsiedeln zaradi svoje pomembnosti potegnilo tehtnico na svojo stran.

Srečanje na Trški gori

Ko smo lansko leto načrtovali naše počitniško srečanje v domovini, je nekdo od navzočih predlagal, naj bi bilo to na Trški gori pri Novem mestu. Malo začudeno smo se spogledali, češ zakaj ravno tam, kjer smo že bili pred dvema letoma. „Naj ostane zaenkrat še skrivnost“ — je bil odgovor. Seveda nam ni dalo miru in smo malo poizvedovali po vzroku ter ga tudi našli. Molčali pa smo do napovedanega srečanja, ki je bilo 27. julija. Okrog desete ure smo se začeli zbirati iz raznih krajev Slovenije okoli lepe cerkvice. Bilo nas je kar okrog 50. Lepo je bi-

lo videti srečanje z nekdanjimi prijatelji, ki so bili nekoč v Švici in so že nekaj let doma. Ob 11. uri smo se podali v cerkev. Orgle so zadonele, pred oltar so stopili kar trije duhovniki. Poleg našega dušnega pastirja je bil še p. Štefan iz Ljubljane in domači gospod župnik, ki nam je po maši povedal zgodovino cerkve. Med sveto daritvijo smo zvedeli, zakaj smo se prav tukaj zbrali: naš vsem dobro znani GUSTL slavi svoj jubilej — 50-letnico življenja. Zato želi prav v tej cerkvi in v tem okolju, ki skriva toliko njegovih mladostnih spominov, proslaviti ta jubilej med svojimi prijatelji, ki preživljajo z njim leta v tujini in tudi s tistimi, ki so bili nekoč v Švici z njim povezani. Iz veselega srca smo mu na koncu maše kot darilo zapeli Marija, skoz' življenje.

Po maši smo se pred vročino skrili pod okrilje mogočnih starih lip. Najprej je zadonela pesem Kol'kor kapljic... Gustl sam nam je natakal domače vino, ki ga je pripeljal na goro. Med živahnim pogovorom smo še marsikatero narodno zapeli. Vendar je vsega lepega enkrat konec in tako smo tudi mi morali sredi popoldneva reči drug drugemu nasvidenje in se podati vsak na svoj kraj.

Našemu jubilantu Gustlnu, pridnemu in zvestemu sodelavcu, še enkrat želimo vse dobro in še mnogo zdravih, plodnih let ter se mu iz

Z romanja v Einsiedeln

srca zahvaljujemo za vso nesebično prijateljsko pomoč. Naj njegov veseli vrisk še dolgo odmeva med nami.

Romanje na Ziteil

Na zadnjo soboto v avgustu (31. avg.) smo se torej podali na ZITEIL, ki ga je pred leti „izvohal“ naš letošnji zlati slavljenc Gustl.

Kaj in kje pravzaprav je Ziteil? Kakih 30 km zračne razdalje (okoli 50 km poti) južno od mesta Chur stoji to romarsko Marijino svetišče — 2434 m nad morjem, najvišje v Evropi. Začetki božjepotnega obeležja, povezani — po izročilu — z Marijinim prikazovanjem, segajo v leto 1580. Od takrat se že skoraj 400 let vrstijo romanja na ta kraj. Zato je dobrih 100 let pozneje oskrbnik svetišča Candrian postavil zraven kapele tudi manjše romarsko zavetišče s prenočiščem, ki ga je leta 1580 pater Severin povečal. Zdajšnja oblika je celotni zgradbi dal v prejšnjem desetletju ziteilški oskrbnik g. Duri Lozza, župnik v Saloufu. Tako je zdaj na Ziteilu obnovljena cerkev in romarska hiša, v kateri sta dve jedilnici in spalnici za približno 150 romarjev, nekaj zasebnih sob za službeno osebje in spovednica.

Ziteil je odprt ob sobotah in ne-

slovinci ob meji

KOROŠKA

Nad 1000 vernikov se je udeležilo nove maše edinega letošnjega novomašnika krške škofije, g. Jožeta Markowitza. Nova maša je bila v cerkvi sv. Lamberta v Semislavčah (župnija Lipa nad Vrbskim jezerom). Novomašnik je sedaj kaplan v Šmihelu pri Pliberku. — V nedeljo, 13. oktobra, so slovesno zaključili prenovno župnijske cerkve sv. Jakoba v Bilčovsu. — Sredi oktobra so na Kostanjah slovesno odprli Drabosnjakov dom. Preuredili so farovski hlev. Ima sedaj dvorano, klubsko sobo in Drabosnjakov muzej. Dom je blagoslovil g. Stanko Trap ob asistenci dekana Walcherja in župnika Safrana. — Krščanska kulturna zveza v Celovcu je organizirala Primorske dneve na Koroškem. Zaključili so jih z nastopom pevskega zbora Lojze Bratuž 20. oktobra v kulturnem domu v Ledincih. V Dobri vasi so Primorci zaigrali veseligrilo Milijonarji v oblakih. Višek je bil za mnoge večer v Mohorjavi s pisateljem Rebulom, ki je predstavil svojo

deljav v treh poletnih mesecih. Romarji imajo skupne sobotne večerice in nedeljsko dopoldansko mašo. Za okrepčilo se dobi juha, čaj, kava, mleko. Zlasti v soboto zvečer je zelo zaželjena primerna tihota in mir.

V skladu z urnikom svetišča smo v soboto zvečer opravili svojo pobožnost (križev pot, Marijina pesem) in se nato udeležili skupnih večernic, v nedeljo dopoldne (1. sept.) pa Bogu in Mariji prinesli dar češčenja in zahvale pri sveti maši.

Preden smo se po peš hoji odpejali proti domu, smo med kratkim in veselim piknikom na obgozdni jasi nazdravili dvema slavljencema, ki sta godovala na sv. Avgušтина dan. Poslovitev sama pa si je privzela znamenje hvaležnosti za lepo romarsko doživetje in vabila k zopetnemu romanju prihodnje leto.

knjigo Oblaki Michigana. — Slovensko prosvetno društvo Gorjanci v Kotmari vasi je praznovalo 100-letnico življenja. — Prav na 10. oktober so se v mladinskem centru katoliške študirajoče mladine v Celovcu zbrali mladi obeh narodnosti. Nemškogovoreči mladi so se seznanili s problemi slovenske narodnosti na Koroškem po plebiscitu. — Predsednik krščanske kulturne zveze dr. Janke Zerzer je v novembru obhajal 50-letnico življenja. Prijatelji so mu priradili večer v Tinjah. Prepeval mu je Obirski ženski zbor. — Na Koroškem so pred nedavnim izključili več znanih Slovencev iz Socialistične stranke. Med njimi so podpredsednik Zveze slov. Organizacij in ravnatelj ljudske šole v Žitari vasi g. Franc Kukovica, dalje Anton Warasch z Djekš in Pepej Krop iz Suhe. Kot vzrok za izključitev navajajo kandidature na Enotni listi pri zadnjih občinskih volitvah. — Nekdanji profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani dr. Fran Zwitter (študentje smo mu rekli „kumara“), ki izhaja po rodu iz Zahomca na Zilji, je praznoval 80-letnico življenja. Po vojni je poučeval na ljubljanski univerzi zgodovino in postal član Slov. akademije znanosti in umetnosti. Nekdanji njegovi študentje mu preko Naše luči čestitajo k visokemu življenjskemu jubileju.

GORIŠKA

V soboto, 26. oktobra, so v deželnem Avditoriju v Gorici odprli razstavo del Toneta Kralja. Razstavo je pripravila Zveza slov. katoliške prosvete v Gorici. — Štandreški župnik msgr. Jožef Žorž je praznoval 70-letnico življenja in 25-letnico župnikovanja v tej fari. — Po maši so mu farani pripravili v dvorani prirčno slovesnost, pri kateri je prepeval otroško-mladinski zbor. — Slovenska duhovnija v Gorici ima spet svojo redno božjo službo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. — Mešani pevski zbor Hraš je obiskal rojake v Tarbilju v Beneški Sloveniji. Poleg zbora so nastopili tudi mladi harmonikarji. — V Katoliškem domu v Gorici so 10. novembra praznovali 40-letnico izhajanja katoliškega slov. tednika. Začel je izhajati v zadnjem avgustovskem tednu 1945 pod naslovom Slovenski Primorac, namenjen Slovincem na Goriškem. Na Tržaškem je pa izhajal podoben tednik Teden. Ustanovitelji obeh

so bili slovenski duhovniki. Ko je leta 1947 meja med Jugoslavijo, Italijo, in tedanjim Svobodnim tržaškim ozemljem (Cona A) zmanjšala število slov. vernikov, so se dogovorili za izdajanje skupnega lista pod imenom Katoliški glas, ki je začel izhajati leta 1949. Vrlina tega tednika je v njegovi premočrtnosti, pristnem slovenstvu in zvestobi Cerkvi. Vsa leta je ohranil svojo samostojnost in se ni dal podkupiti, kakor nekateri drugi slovenski listi v zamejstvu. — Kot novi župnik je prišel v Zgonik dr. Franc Felc, dolgoletni izseljenski duhovnik v Nemčiji (Stuttgart in Ravensbruck), nazadnje pa v Merlebachu kot pomočnik pokojnemu msgr. Stanku Grimsu. Umestil ga je 3. nov. škofov vikar dr. Oskar Simičič. — Zveza slov. kat. prosvete je priredila 3. novembra v Gonarsu komeemoracijo za slovenskimi žrtvami, ki so umrle v koncentracijskem taborišču Gonars pri Palmanovi. V farni cerkvi je bila najprej maša, nato pa polaganje vencev in petje ob spomeniku žrtvam. — V nedeljo, 3. nov., je poteklo pet let, kar so začeli s slovensko mašo v Ronkah. Mašuje navadno dr. Oskar Simičič. Slovenski verniki so se mu ob petletnici zahvalili za maševanje, ki ga je uvedel pok. nadškof Peter Cocolin.

TRŽAŠKA

Vsi trije škofje na področju Furlanije-Juljske krajine: videmski, goriški in tržaški, so naslovili posebno pismo senatni komisiji v Rimu, v katerem se zavzemajo za zaščiti zakon slovenske manjšine na njihovem področju. — V Peterlinovi dvorani v Trstu je pripravila Slov. prosvetna zveza v Trstu razstavo del Toneta Kralja. Razstava je bila odprta 11. novembra in vsebuje njegova dela z goriško-tržaškega področja. — Za novega župana v občini Devin-Nabrežina je bil izvoljen Bojan Brezigar iz vrst Slov. skupnosti. Zanj so glasovali tudi zastopniki demokristjanov, socialisti in socialni demokrati. — Igralska skupina Apostolstva Cirila in Metoda je 19. oktobra nastopila v cerkvi sv. Ivana nad Trstom, v nedeljo pa pri kapucinih v Trstu. Predvajali so dramski prikaz Blagovestnika z vzhoda. Avtor je prof. Ivan Artač, režiral pa je Adrijan Rustja.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

V začetku decembra zaključuje svoj obisk v Avstraliji ljubljanski pomožni škof Jože Kvas. Kako je potekal njegov obisk bomo poročali kasneje, ko nam bodo na voljo poročila o obisku slov. katoliških srenj. — Od 25.—29. septembra je bila v Melbournu razstava sodobne slovenske grafike. Razstavljenih je bilo 75 grafičnih del, šestnajstih sodobnih slov. grafikov. Razstavo je pripravil Koordinacijski odbor slovenskih organizacij v Viktoriji na pobudo Izselske matice. Kakovost razstavljenih del je bila visoka, le razstavni prostor ni bil najbolj primeren. — Slov. kat. Misija v Kewu (Melbourne) je pripravila na tretjo septembrsko nedeljo dan ostarelih. Pevski zbor iz Geelonga je skrbel za petje, sestra Ema pa za telesne potrebe ostarelih. — Isto nedeljo je bil tudi „Walkathon“. Hodači

so nabrali na 12 km dolgi poti 4462 dolarjev, ki so jih dali v sklad za dom počitka. — Tretjo septembrsko nedeljo se je vršilo srečanje nekdanjih fantov Baragovega doma. Bilo je srebrno srečanje. P. Bazilij je hotel srečanja zaključiti s 25-letnim jubilejem, pa so „fantje“ sklenili, da se bodo tudi v bodoče še srečevali. — God cerkvenega patrona sv. Rafaela so v Sydneyu obhajali skupaj s praznovanjem zakonskih jubilejev. Nekaj nad 20 parov je ponovilo zakonske obljube med mašo. Po maši so imeli skupno kosilo.

ARGENTINA

Primorski rojaki, ki so se preselili v Argentino med obema vojnama, se zbirajo enkrat mesečno k skupni maši v cerkvi sv. Rafaela v četrti Villa Devoto. 6. oktobra so obhajali deveto obletnico, kar so v tej cerkvi namestili podobo svetogorske Matere božje. Ti Primorci imajo v Buenos Airesu tri svoje domove. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu je septembra razstavljala akademska slikarica Bara Remčeva. Razstavljala je 28 oljnih slik z argentinskega severa in juga. — 29. septembra so Pristavčani praznovali svoj

Pristavski dan. Vodilo je bilo Z mladino z roko v roki — za našo bodočnost. Vrh prireditve je bila igra v režiji Miha Gasserja Kralj Svetopolk. — Že tridesetič so se vršile nad Bariločami smučarske tekme v slalomu bariloških Slovencev. Zmagal je Martin Bačar, drugi Neško Razinger in tretji Gregor Arko. Tekme so bile 29. septembra, nastopilo je 22 tekmovalcev. — V soboto, 26. oktobra, so v Slovenski hiši proslavili slovenski narodni praznik 29. oktobra. Po maši so se zbrali v veliki dvorani. Proslavo je vodil g. Marjan Loboda, programski govor je imel na temo Naprej arh. Jure Vombergar. Prebrana je bila tudi posebna izjava Slovenskega narodnega odbora k prazniku. Prebral jo je predsednik odbora Rudolf Smeruš. — Že 29 let deluje v San Justu Slovenski dom. 13. oktobra so imeli vsakoletno proslavo z mašo, akademijo in Vombergarjevo veseloigro Voda v režiji Frida Beznika. Igravci so bili rojaki, vsi rojeni že v Argentini.

ZDA

V Triglavskem parku so Milwauški Slovenci postavili nov dom, ki ga je blagoslovil lazarist g. Jože Mejač. — Misijonska znamkarska akcija v Clevelandu je priredila na Slovenski pristavi misijonski piknik. Čisti dobiček za slovenske misijonarje znaša 7857 dolarjev. Tu so všteti tudi darovi v višini 2155 dolarjev. Če to vsoto pomnožite z 20, pa boste dobili višino v šilingih. Akcijo vodi ga. Marica Lavriša, roj. Tomažič. — V novembru je praznoval 90. rojstni dan naš rojak in senator g. Frank Lausche. — V Chicagu je bil 17. avgusta Slovenski dan. Organiziral ga je ameriško-slovenski Radio-klub, ki je letos praznoval 35-letnico slovenskih radijskih oddaj v Chicagu. Ob tej priložnosti sta čikaški župan in guverner države Illinois izdala posebna dokumenta, s katerima sta proglasila 17. avgust za slovenski dan. Sodelovala je mladina z glasbili, čikaška folklorna skupina malih in velikih plesavcev in Ansambel Lojzeta Slaka (Fantje iz Praprotnega). — V nedeljo, 6. oktobra, je v Pensilvaniji umrl slovenski duhovnik dr. Ludvik Čepon. Rodil se je v Horjulju 1908. leta. 1934 je postal duhovnik. 3 leta je bil prefekt v Škofovih zavodih. 1940 je doktoriral na teo-

**veliko
božične sreče
in
božjega blagoslova
v novem letu
vam želimo**

**vaši duhovniki
in pastoralni delavci in delavke**

ocvirki

JUGOSLAVIJA — PRVA V EVROPI PO SPLAVIH

Po najnovejših podatkih zveznega zavoda za zdravstveno varstvo so Jugoslovanke po številu prekinitvev nosečnosti daleč pred ženskami v drugih evropskih državah. V naših zdravstvenih organizacijah so namreč leta 1983 izvedli več kot 372.000 prekinitvev nosečnosti. Število splavov se je večalo za skoraj 8000 na leto.

Največ splavov (ženske od 15 do 44 let) so naštevi v ožji Srbiji: več kot 131 splavov na tisoč žensk. V Bosni in Hercegovini so naredili okoli 46 splavov na tisoč žensk, v Črni gori 48, na Hrvaškem 54, v Makedoniji 65, v Sloveniji okoli 57, v SR Srbiji 104, na Ko-

loški fakulteti v Ljubljani in bil imenovan za spiritala pri uršulinkah v Škofji Loki. Med okupacijo je odšel študirat v Rim. Leta 1943 je postal prefekt v semenišču in profesor biblične teologije v Ljubljani. Leta 1945 je odšel v tujino z bogoslovci in učil v Pragli in Brixnu, odkoder se je preselil v ZDA. Na St. Vincent's Collegu v Latrobi je poučeval biblične vede. Julija je bil še na obisku v domovini. Dolga leta je imel verske govore na radiu Glas Amerike.

KANADA

V Kanadi je bil na obisku mariborski pomožni škof dr. Jože Smej. Med drugim je vodil tudi spominsko romanje na grob kanadskih mučencev v Middland. Tam so Slovenci pred 10 leti postavili spominski križ, postavljen vsem žrtvam revolucije na Slovenskem. — Pripis poročevalca: ker že 2 meseca nisem dobil nobenih revij iz Kanade in tudi ne torkove izdaje Ameriške domovine, v kateri je Kanadska priloga, zato je poročilo tako kratko.

sovu 24 in v Vojvodini 100. Jugoslovansko poprečje pa je več kot 73 splavov na tisoč žensk.

Za primerjavo kaže dodati, da je bilo v ČSSR leta 1981 na tisoč prebivavcev 6 splavov, na Danskem okoli 4, na Ni-zozemskem en, v Italiji skoraj 4.

DELO, Ljubljana, 15. okt. 85.

PROTI VSEM NACIONALISTOM

V zadnjih dneh poteka v Beogradu odrešen in javen politični boj z odkritimi nacionalističnimi pogledi in ravnanji. To je med drugim poudaril predsednik CK ZK Srbije Ivan Stambolić.

V nadaljevanju je med drugim dejal: Priča smo protisocialističnim in protijugoslovanskim stališčem: ... da srbski narod ni imel svoje revolucije, da revolucija torej ni bila njegova, temveč mu je bila vsiljena, da so Srbi eno, partizani pa drugo, tj., da pripadajo drugim narodom, da četniki niso bili izdajavci srbskega naroda, temveč antifašisti, in da je srbski narod videl svojo rešitev v četniškem gibanju, da je federativna ureditev kot sad osvobodilnega boja in revolucije navzkriž z zgodovinskimi interesi srbskega naroda itd.

DELO, Ljubljana, 28. okt. 85.

ZAKAJ ZAGRENITI ŽIVLJENJE?

Tone Partljič, predsednik društva slovenskih pisateljev, ob odkritju plošče na domačiji dr. Antona Slodnjaka v Bodkovcih v Slovenskih goricah: „Dr. Anton Slodnjak je za naslov enega biografskih romanov uporabil tudi vsem znano anatemo: Pogine naj pes. Prav ta pa je le v nekoliko milejši obliki bila pogosto uporabljena tudi zanj. Malo-ovaževanje, pa igre okrog profesorskih služb, Prešernova nagrada za življenjsko delo, ki je ni nikoli dobil, in podobno, kažejo na to. Zakaj moramo nekaterim ustvarjalcem življenje zagreniti? Ali ne bomo tudi v prihodnje zardevali, ko bomo odkrivali spominske plošče?“

DELO, Ljubljana, 28. okt. 85.

GOSPODARSKA KRIZA V JUGOSLAVIJI GROZI

Po mnenju KPJ ogroža težka gospodarska kriza v državi tudi njeno družbeno ureditev. Težave so se tako zaostriale, da „bi utegnile imeti slabe po-

vzemite si 5 minut za
premislek narodne
modrosti!

Kdor govori kar
hoče, mora slišati,
česar noče.

sledice za celotni družbeni razvoj“, je rekel Bogdanović na seji CK v Beogradu.

Zaskrblijava je posebno brezposelnost mladih. Od okrog 1,1 milijona brezposelnih — ob 6 milijonih zaposlenih na podružbenem odseku — jih je več kot 75% starih manj kot 30 let, je dalje rekel Bogdanović.

Za ublažitev brezposelnosti in za dvig življenjske ravni delavcev, ki že nekaj let pada, je treba hitro uresničiti stabilizacijski program, ki je bil sprejet že pred več kot dvema letoma. Ta predvideva večjo veljavo tržnih zakonov in več prostora za zasebna podjetja.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 31. okt. 85.

BEOGRAD ZASKRBLJEN ZARADI OBLASTI REPUBLIK

CK KPJ se je na seji ukvarjal z narodnostnimi vprašanji in naraščajočimi težavami, s katerimi se sooča osrednja oblast v Jugoslaviji.

Nekateri govorci v CK so bili pod vtisom naraščajočega nacionalizma, ki ga je opaziti trenutno v skoraj vseh jugoslovanskih republikah in ki ga očitno spodbujajo mladi ljudje.

Pred štirinajstimi dnevi je v Splitu skoraj tisoč mladincev po nogometni tekmi med tamkajšnjim Hajdukom in Rdečo zvezdo iz Beograda napadlo avtobusno postajo, s katere bi morali avtobusi odpeljati beograjske navijače.

V Idriji je prišlo do spopadov med slovenskimi delavci in delavci iz Bosne in Makedonije.

Opazovanci so mnenja, da sta se pri teh dveh primerih prvokrat nevarno pomešali socialno in nacionalno nezadovoljstvo.

Zdi se, da so določeni funkcionarji postali živčni in so proti stavkajočim delavcem ukrepali. Sploh je moč opaziti pri režimu nagibanje k temu, da težave odriva na policijsko raven, ker policijska oblast še funkcionira.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 4. nov. 85.

KDO JE S PAMETJO SKREGAN?

... se še tu in tam pojavi nekakšen zapozneli ptič razsvetljenstva, ki zaničuje vero v imenu razuma.

Tako smo pred dnevi spet poslušali po radiu in brali nato v časopisih trditve, ob katerih bi se pravzaprav ne kazalo ustavljati, tako bedne in nerazumljive so bile, pa četudi jih je izre-

kel slavljeneč, ki bi naj veljal za vrhunskega slovenskega kulturnika (Josip Vidmar, op. NL). Sodile bi kvečjemu v kakšno sovjetsko revijo za propagando ateizma.

Po njegovem bi naj bili verni ljudje čisto preprosto s pametjo skregani: verujejo, ker jim manjka pameti, in krščanstvo bi že zato ne moglo imeti prav, ker je staro dva tisoč let. Potemtakem se resnice in vrednote obrabijo kot obleka in zastarijo kot avtomobilski model.

Plemenitemu, krepostnemu ali celo svetniškemu človeku se bo priklonil samo, kdor ima sam čut za krepost; grobjan ali brezvestnež se mu bo mogoče celo posmehoval in ga imel za neumneža.

Krščanstvo pa je tudi pomemben, velikanski duhovni pojav, saj je njegovo Sveto pismo vsaj delno prevedeno v nič manj kot kakšnih 1200 jezikov. Gotovo, da ga vsi ljudje ne sprejemajo za svoj nazor, vendar pa se duhovni in omikani ljudje v soočenju z njim ne obnašajo kot paglavci, ki s fračami streljajo v dragocene umetnine, ker se ne zavedajo, kaj delajo.

DRUŽINA, Ljubljana, 10. nov. 85.

ALI SMO RES BREZ PAMETI?

Ob visokem jubileju akademika Josipa Vidmarja so se slovenska sredstva družbenega obveščanja na široko razpisala. Lepo in prav, vendar je bilo v vsem tem nekaj značilnih slavljencev poudarkov, ki so me močno zabeleli.

Ne bi se ustavljal ob izjavi, da „ne veruje ne v Boga ne v hudiča“, kajti to je njegova osebna zadeva. Ob tem samo drobno pripombo. Gotovo je med slovenskimi kulturniki še nekaj takšnih osebnosti, ki ne verjamejo v nič, pa se zaradi tega ne tolčejo po prsah. Preprosto živijo iz tega prepričanja, kakor drugi živijo iz drugačnega. Kar sama po sebi se mi vsiljuje nadležna misel, da visoki jubilarant morebiti le še ni tako „razčistil“ s temi stvarmi, sicer se k njim ne bi tako trdovratno vračal.

Bolj me je prizadel intervju v Teleksu (44/85), ki ga je uredništvo prevedlo iz 304. številke Duge. Ne poznam izvirnega besedila, toda v Teleksu je naslov dovolj zgovoren: „Pamet tistih, brez pameti“, ki je neposredno

povezan z odgovorom na vprašanje, kako da Vidmarja kot doslednega ateista ni motil katolicizem nekaterih slovenskih kulturnih delavcev. Josip Vidmar je takole odgovoril: „Katolicizma nisem nikoli spoštoval, nikoli nisem imel visokega mnenja o njegovih privržencih. Vedno sem bil prepričan v resničnost Goethejevih besed, da je religija pamet tistih, ki nimajo druge pameti.“

Nisem tako zelo evropsko razgledan, da bi mogel preverjati natančnost navedb, zlasti pa konteksta Goethejeve izjave, v vsakem primeru pa je takšna izjava neokusna in — nekulturna. Čeprav imaš pred seboj človeka, ki ima dokazano zmanjšane umske sposobnosti, mu ne boš v obraz povedal, da je tepec. Če si kulturne, seveda. Toda zdi se, da je nekaterim pač vse dovoljeno.

Sicer pa je slavljeneč pljunil v lastno skledo, saj najbrž res ni posebej častno pripadati narodu, kjer je vsaj polovica rojakov brez pameti.

Kakorkoli že, verujoči člani slovenskega narodnega občestva se ob tej akademikovi opredelitvi čutimo užaljene, ne glede na to, da je le-ta kot nekakšen ščit postavil predse ime uglednega nemškega pesnika.

Pa še nekaj. Sem proti vsakršnim zakonskim pregonom zaradi takšnih in podobnih izjav, vendar bi se vprašal, kje je sedaj tisti javni toživec, ki je nedavno obtožil prof. dr. Jožeta Krašovca in Matjaža Puca zaradi žalitve neverujočih? Pa nista niti približno trdila, da so neverujoči ljudje brez pameti, kakor je Josip Vidmar prepričan o verujočih. Goethejevo ime tukaj ne predstavlja nobenega opravičila. To boste pri Družini najbrž bolje vedeli, saj ste imeli pred kakšnimi desetimi leti tudi sodni postopek zaradi nekega prevoda. Ali se motim?

Iz ust nekaterih najvidnejših predstavnikov našega javnega življenja smo nekajkrat slišali besede o medsebojnem spoštovanju, priznavanju drugačnosti, odprtosti za dialog, kajti samo na teh temeljih je mogoče graditi skladno sožitje v pluralistični družbi. Pa ti nekdo kar naravnost pove, da „katolicizma ni nikoli spoštoval“ in da „nikoli ni imel visokega mnenja o njegovih privržencih“!

Ali gre za razhajanje s splošnimi

**DRUŽINA:
RAZBITA SPOMINSKA PLOŠČA**

(nadaljevanje s 13. strani)

Utemeljevali so še, da podobnega primera nikjer ni, vsaj v naši družbi ne, in ga zato tudi na tem pokopališču ne morejo dovoliti, in še, da se pod besedo „žrtve“ lahko „skrivajo tudi ljudje, ki se niso borili v naših vrstah, temveč proti nam“, da se je treba varovati vsega, kar bi „ustvarjalo razlike med vernimi in nevernimi“, kajti v zadnji vojni so se skupaj borili „z roko v roki ne glede na versko prepričanje.“

Eden izmed zagovornikov iz Sobote je sklenil nekako takole: „Pri tej zadevi smo oboji padli pri izpitu: vi zaradi neznanja o teh stvareh, mi, ker nismo preverili, za kakšen spomenik pravzaprav gre!“

Shod se je končal. Zaman je zbor vaščanov ugovarjal izhodiščem trojke iz Murske Sobote, vztrajali so pri svojem.

V zavesti krajanov bo ostal spomin na „grobo dejanje“, nihče ga ne bo izbrisal, v tem trenutku se le sprašujejo: Zakaj ne bi mogel biti križ ali drugo versko znamenje zaznamovano s spominom na žrtve zadnje vojne, toliko bolj, če gre za njihovih šestnajst žrtev, globoko vernih ljudi, če se za ta človeški podvig zedini vsa vaška skupnost, v kateri je 99 odstotkov vernih ljudi?

DRUŽINA, Ljubljana, 17. nov. 85/5.

težnjami naše družbe? Ali ni še posebej hudo, če takšne stvari pridejo iz ust človeka, ki je soustanavljal OF, enotno fronto, ne glede na svetovni nazor, torej tudi katoličanov, ki jih predsednik OF, kakor vidimo, ni nikoli spoštoval?

Čudimo se, da se doslej na takšne izjave ni nihče oglasil. Ali smo res že tako otopeli, ali pa si človeku, ki je več kot pol stoletja vedril in oblačil v slovenski kulturi (deloma tudi politiki), ne upa nihče ugovarjati? Vse bolj pa me nekje na dnu duše pekli misel, da se počasi spreminjamo v družbo, kjer prihaja do veljave stari zatohli rek „Quod licet lovi non licet bovi“ — „Kar

je dovoljeno Jupiteru, ni dovoljeno volu“.

DRUŽINA, Ljubljana, 17. nov. 85/7 in 8.

DNEVNIK 1966

Ponedeljek, 14. novembra. V Slovenskem kulturnem klubu na večeru Beneške Slovenije. Po večeru zavijem v restavracijo Forst med politike. Kdo naj bo na sporedu, če ne spet Kocbek. Poslušam.

V partizanih je izdajal svoj list — Slovensko revolucijo. Partija mu je rekla, da to njegovo glasilo tiskajo v petsto izvodih. Petdeset da jih bo dobil sam, ostale pa bo ona, Partija, razdelila po svoji kolportaži. Dejansko je natisnila samo petdeset izvodov in Kocbek jih je izročil Brejcu (Javoršku, op. NL), da bi jih razpečal po Beli krajini. Ko pa je šel fant na pot, so poslali za njim Pirjevca z naročilom, naj — dan mu je bil natančen opis Brejca — likvi-

dira „belega agenta s titovko na glavi“. V opisanem človeku je Pirjevce spoznal Brejca. Namesto da bi ga likvidiral, mu je rekel, naj utajita srečanje, češ da sta razhajkana.

Alojz Rebula
CELOVŠKI ZVON, Celovec, sept. 85.

Advent

(nadaljevanje s 5. strani)

dal več. Jaslice pod „jelko“ — redka izjema ...

Potem se pa še čudimo, če nas božič nič več ne prevzame! Odstranili smo jaslice in postavili jelko!

Malo pa le pretiravate, gospod župnik, se vam ne zdi? Če nič drugega ne, pri polnočnici smo bili redno, dokler je še bila. Samo vi duhovniki ste nam božič ukradli, odpravili ste polnočnico, potem pa pravite, da ne znamo več praznovati božiča! Saj bi šli radi k polnočnici, a je marsikje ni več. Na sam božič se moramo pa vendarle tudi malo spočiti in obiskati kakšnega znanca.

Seveda bomo poskusili stopiti tudi malo v cerkev: pogledali bomo jaslice. Veste, najlepše so pri frančiškanih v Ljubljani. Kaj vse imajo tam, okoli pa teče voda in goni mlinčke, pa koliko ovac! Res, enkratno! Tako lepo, da votlino s Kristusom komaj še lahko odkriješ!

Pa smo tam! Kristus a komaj še vidimo. Že pesnik pred tristo leti je

napisal: „In če je to Dete (Kristus) tisočkrat rojeno, če ni za té, je vse zgubljeno!“

Zame? Kaj pa naj mi to dete da? Dva prosta dneva, pa še plačana.

V resnici pa pomeni to Dete srečanje božjega s človeškim. Z Njim vstopa Bog vidno v svet. Nebogljen čaka človeške ljubezni, da jo potem dvigne in na novo poveže z Bogom. Govori nam o resnični skrbi za ubogega človeka, da bi mu razodel pot odrešitve in da bi usmeril naše življenje na pot k večnosti. Zaradi Kristusa se naše življenje podaljšuje v večnost, naša človeška neobglednost pa povezuje z božjo navzočnostjo med nami.

Tako doživeti božič bo posvetil tudi naša darila, da ne bodo več znamenje našega bogastva, ampak znamenje naše ljubezni. Bog osrečuje mene, sam poskušam osrečiti svoje bližnje. Za to osrečitev pa zadošča, če si od srca voščimo vesel božič in če drug drugemu naredimo vsaj ta dan lažji in bolj človeški.

Naj ta betlehemska zvezda zasveti tudi tebi in meni in vsem

vam za praznik od srca vošči

vaš don Kamilo

oglasi

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.
- RAČUNALNIKI: Commodore 64 DM 598,—; Sinclair 48K DM 420,—. Velika izbira RADIOAPARATOV in AUTORADIEV. Razni stroji in orodje. Zahtevajte prospekt. — Jode Billigmarkt, Marsstraße 15, D-8000 München 2.
- PRODRAM enostanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem in 1 ha zemlje v vznožju Haloz, Zdravinski vrh 8 a, Videm pri Ptuju. Cena je 35.000,— DM. — Podrobne informacije lahko dobite direktno pri prodajalki na naslov: Ivanka Kovačič, Podgrad 27, 69250 Gornja Radgona ali v službi na telefon 03 86 / 97 40 59. Javite se lahko tudi pod tel. šte. v Zvezni republiki Nemčiji 06 32 / 26 58 87, družina Potočnik.
- Po ugodni ceni PRODRAM novo stanovanjsko hišo z avtokleparsko delavnico (skupaj 260 m²) ter gradbeno parcelo (15 arov). — Informacije daje Jože Nežič, Gornji Lakoš 33 b, 69220 Lenda-va.
- V Mariboru-Tezno NAPRODAJ hiša s 4 sobami, kuhinjo, kopalnico, garažo in 500 m² vrta. Prednost ima interesent s plačilom v tuji valuti. — Informacije: Feliks Vezjak, 8502 Zirndorf, Fischerweg 7, BRD, tel. 09 11 / 60 11 69.
- PRODRAM ali zamenjam za hišo pet let staro moderno opremljeno dvosobno stanovanje z izredno lepo lego v centru Žalca. — Informacije po telefonu: 07 11 / 28 48 31, BRD.
- V Radencih PRODRAM stanovanjsko hišo, zgrajena leta 1982, z nadzemno kletjo, ki vključuje garažo in sobo, h kateri je prizidana še ena garaža (skupaj 134 m²) in stanovanjski del v 1. nadstropju (134 m²). Cena: 13.400.000 din. — Naslov: Mirko Sterniša, 62000 Maribor, ulica Proletarskih brigad 60, tel. 0 62 / 30 44 87.
- Za 7.800.000 din PRODRAM dvoipol-sobno stanovanje (66,67 m²), zgrajeno leta 1979. — Naslov: Mirko Sterniša, 62000 Maribor, ulica Proletarskih brigad 60, tel. 0 62 / 30 44 87.

Pred kratkim je izšel prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu:

Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

pošten smeh je vreden več kot dva joka

(slovenski pregovor)

Škot svoji nevesti: „Dragica, tako čudovito lepe roke imaš! Prišeži mi, da jih ne boš nikdar ogrdila s prstani!“

Delavci so se odpeljali na deželo popravljat cesto, pozabili so pa vzeti s seboj lopate. Telefonirali so ponje šefu.

Ta jim je rekel: „Tako j vam jih pošljem. Medtem se naslonite kar drug na drugega!“

Poslanec poslancu: „Kaj pa vi sploh delate v parlamentu? Saj vas nisem še nikdar videl odpreti ust.“

„Mogoče me res niste videli, kako sem med vašimi govori vedno zehal.“

V živalskem vrtu.

„Mama, pusti me jahati na kameli!“

„Boš rajši doma jahal na atu, je čisto isto.“

Učenke se sprašujejo, kaj bi kupile zasovraženi učiteljci za god.

„Zelo si želi kakšno vozilo,“ pravi ena.

„Potem ji kupimo metlo!“

Turist se je izgubil v megli sredi Ljubljane. Vpraša mimoidočega: „Ali mi lahko poveste, kje bi prišel najhitreje do Ljubljane?“

„Ja, pojdite v smer, iz katere jaz prihajam.“

„Pa ste čisto gotovi, da je tam Ljubljana?“

„Seveda, saj pravkar prihajam iz nje.“

Gospa pri frizerju: „Ostrizite me, prosim, na kratko: ne bi bila rada videti kakor moški.“

Atentatorja čakata na nekem voglu na svojo žrtev.

Po urah čakanja pravi prvi nestrpno: „Le kje hodi?“

In drugi zaskrbljeno: „Pa se mu ja ni kaj pripetilo?“

„To je bil pa res več kot slučaj: Lani 9. 9. sem živel na številki 9. Pri konjskih dirkah sem stavil na konja s številko 9.“

„In je bil prvi?“

„Ne, deveti.“

Časnikar sprašuje slavnega nogometaša: „Vi zaslužite trikrat toliko kot ministrski predsednik. Čemu to pripisujete?“

„Temu, da on verjetno ne zna igrati nogomet tako dobro kot jaz.“

„Moj mož je tako dober: vedno kuha on.“

„Moj pa samo semintja.“

„In kam gresta takrat jest?“

„Kaj pustiš ženo vsak večer, da te neprestano krega?“

„Ali me nisi videl, kako sem jo enkrat grdo pogledal, ko sem pomival posodo?“

Vnuček je prinesel babici za god velik šopek rož.

„Zakaj si si naredil tak izdatek, saj imam v vrtu prav take rože.“

„Si jih imela.“

Ljudožrci so vtaknili belega turista v kuhinjski kotel.

„Izpustite me vendar,“ jih je prosil, „hraniti moram ženo in sedem otrok.“

Kuhar: „Jaz tudi.“

„Potujva letos z letalom na Havaje!“

„Dragica, letos morava misliti na najine dolgove.“

„Saj lahko nanje misliva tam.“

Znanec znanцу, ki trpi zaradi pleše: „Jaz bi si na tvojem mestu zaradi pleše ne delal sivih las.“

Pri manevrih je določen tudi prostor za skladiščenje namišljenih sovražnikov trupel. Tam je kaditi strogo prepovedano. Pa zaloti na tistem prostoru častnik vojaka s cigareto v ustih.

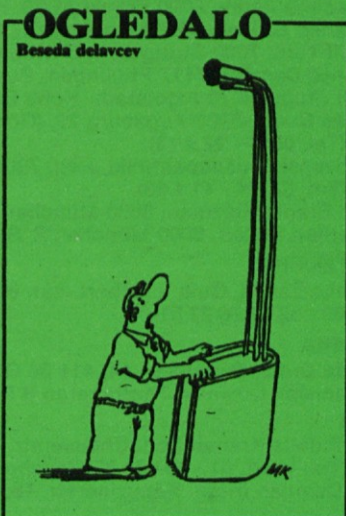
„Kaj ne veš, da je tu kaditi najstrožje prepovedano?“

„Vem, a nisem mogel prenašati smrada trupel.“

KAJ LJUDJE DOMÁ GOVORIJO?

Obsojeni smo pač na najboljšo gospodarsko-politično družbeno ureditev na svetu.

Zakaj le mi?

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalari, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepiak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Miakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikaneč, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).